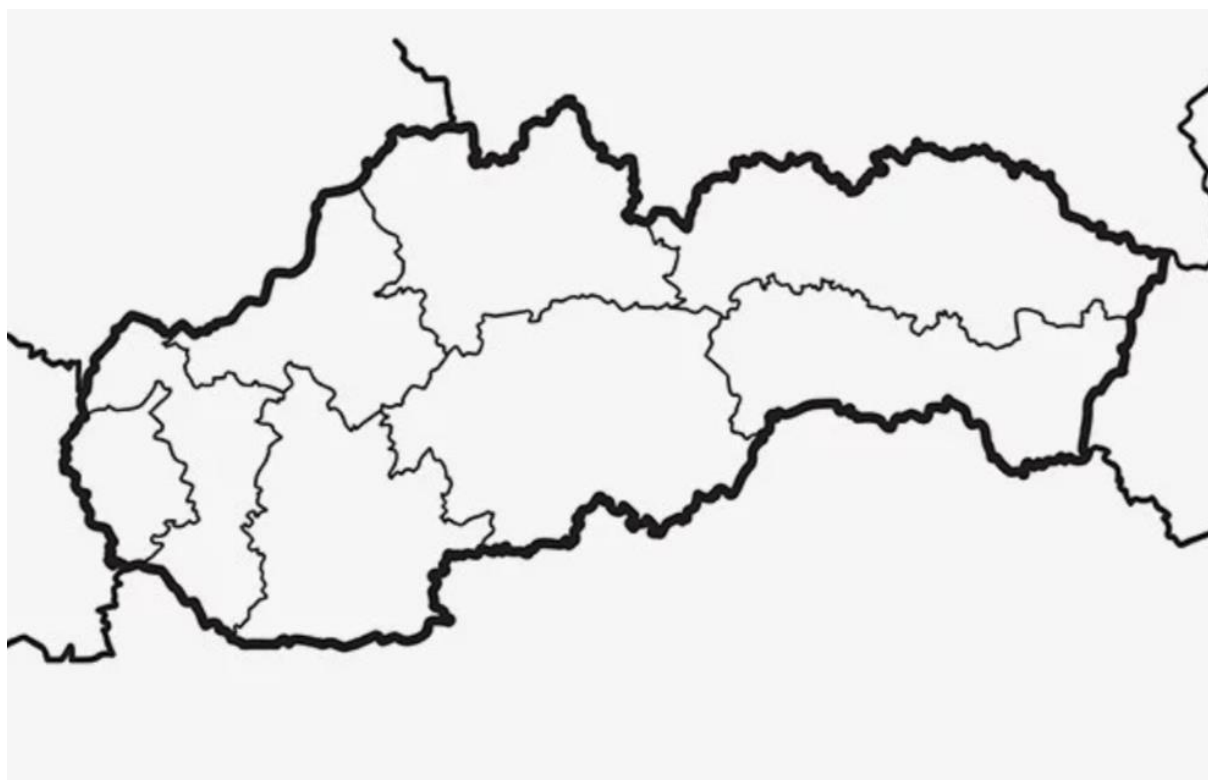

Cestovná mapa budovania administratívnych kapacít 2020+

30. jún 2022

Obsah

Obsah.....	2
1. Účel a cieľ dokumentu.....	3
2. Implementačná štruktúra v PO 2014-2020 a v PO 2021-2027.....	4
2.1. Implementačná štruktúra na národnej / horizontálnej a implementačnej úrovni	4
2.2. Implementačná štruktúra na regionálnej úrovni	8
2.2.1. Rady partnerstva a Kooperačné rady udržateľného mestského rozvoja	10
2.2.2. Administratívne kapacity v území	15
2.2.3. Subjekty poskytujúce poradenstvo v území.....	17
2.2.4. Ďalšie kapacity priamo v území.....	18
3. Podpora prípravy kvalitných projektov	20
4. Podpora kapacít zapojených do agendy MRK	21
5. Posilnenie kapacít partnerov.....	27
6. Podpora budovania nových administratívnych kapacít	30
7. Hlavné oblasti podpory z TP Programu Slovensko	31
8. Zjednodušenie procesu verejného obstarávania - ÚVO ako SO.....	33
9. Podpora kapacít v oblasti výskumu a vývoja.....	36
10. Podpora kapacít zapojených do implementácie ENRAF.....	37
11. Zvýšenie transparentnosti procesov	37
11.1. Zriadenie protikorupčnej jednotky	38
11.2. Predchádzanie konfliktu záujmov	39
11.3. Posilnenie boja proti podvodom	40
12. Zlepšenie viditeľnosti a zefektívnenie komunikácie.....	41
13. Implementácia synergii medzi fondmi EÚ, Plánom obnovy a odolnosti SR a inými finančnými nástrojmi podpory EÚ.....	41
14. Výmena skúseností medzi subjektmi, implementujúcimi fondy EÚ	43
15. Monitorovanie rizík spojených s implementáciou PO 2021-2027	43

1. Účel a cieľ dokumentu

Základným predpokladom efektívneho čerpania finančných zdrojov EÚ sú kvalitné administratívne kapacity inštitúcií zodpovedných za implementáciu politiky súdržnosti EÚ počas celého programového cyklu. Administratívne kapacity zahŕňajú ľudské zdroje, organizačné štruktúry, procesy a nástroje, ako aj širšie prostredie (legislatívne, regulačné), v ktorom sa operačné programy a projekty implementujú.

Programové obdobie (ďalej „PO“) 2021-2027 bude štvrtým programovým obdobím s účasťou Slovenskej republiky (ďalej aj „SR“). SR si plne uvedomuje, že kvalitné administratívne kapacity (ďalej „AK“) sú spolu s pripravenými projektami kľúčovým faktorom efektívnej implementácie podpory z EÚ. Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (ďalej „MIRRI SR“) pripravilo Cestovnú mapu budovania administratívnych kapacít pre 2020 + (ďalej „Cestovná mapa“) vrátane opatrení na budovanie a posilnenie administratívnych kapacít všetkých subjektov zapojených do implementácie PO 2021-2027, ktoré reflektujú na silné a slabé stránky implementácie EÚ fondov v PO 2014-2020.

Cestovná mapa predstavuje koncepčný materiál, ktorý je možné upraviť v nadväznosti na reálnu implementáciu vybraných opatrení a potrebu prijatia nových opatrení v relevantných oblastiach. O jej zmenách bude rozhodovať Komisia zriadená pod Monitorovacím výborom pre Program Slovensko. Zároveň Cestovná mapa zahŕňa vysvetlenia a doplnenia k vybraným častiam Partnerskej dohody Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027. Tento dokument predstavuje len jeden zo základných dokumentov určujúcich budovanie administratívnych kapacít v Slovenskej republike a neopakuje v sebe tie opatrenia, ku ktorým sú príslušné orgány už zaviazané príslušnými uzneseniami vlády Slovenskej republiky.

Cestovná mapa bola na národnej úrovni dňa 28. júna 2022 vzatá na vedomie Radou vlády Slovenskej republiky pre politiku súdržnosti 2021-2027.

Na základe skúsenosti s implementáciou v PO 2014-2020 tento dokument definuje hlavné ciele a návrhy riešení na zabezpečenie kvalitných ľudských zdrojov, funkčných implementačných štruktúr a vytvorenie vhodných nástrojov a procesov, ktoré sú predpokladom plynulej a efektívnej implementácie v PO 2021 - 2027. Dokument sa osobitne zameriava na budovanie a podporu kapacít na regionálnej úrovni, ktorých budovanie nebolo v minulosti dostatočne koordinované a finančne podporené. Osobitnú pozornosť venuje zapojeniu partnerov do procesu prípravy a implementácie nového programového obdobia. MIRRI SR spolupracovalo s Úradom splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti (ďalej „ÚSVROS“) na príprave Systému riadenia spolupráce a partnerstva so zástupcami občianskej spoločnosti pri príprave, implementácii a monitoringu fondov EÚ v PO 2021 – 2027, ktorý Rada vlády Slovenskej republiky pre mimovládne neziskové organizácie (ďalej „RV MNO“) jednohlasne schválila uznesením 15. marca 2022.

Cestovná mapa predstavuje rámcový dokument zameraný na zlepšenie implementácie fondov EÚ v SR, ktorý zohľadňuje výstupy analýzy predchádzajúceho PO a tiež priebežnú komunikáciu MIRRI SR s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“) a partnermi k príprave Partnerskej dohody (ďalej „PD“) a Programu Slovensko (ďalej „P SK“). Je preto nevyhnutné tento strategický dokument vnímať v kontexte ďalších dokumentov, ktoré majú zásadný vplyv na implementáciu P SK. Analýza stavu AK a implementácie fondov v PO 2014-2020 bola vykonaná na základe všetkých relevantných údajov (Informačný systém ITMS 2014+, Informačný systém Centrálného plánu vzdelávania), vypracovaných materiálov, v ktorých boli systematicky zbierané a monitorované vybrané údaje o ľudských zdrojoch zapojených do riadenia, implementácie, kontroly a auditu európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej „EŠIF“), komunikácie s príslušnými riadiacimi orgánmi (ďalej „RO“) a sprostredkovateľskými orgánmi (ďalej „SO“).

Výstupy analýzy boli využité pri príprave opatrení na posilnenie AK v PO 2021 -2027. Nastavenie kapacít na horizontálnej úrovni bude nadväzovať na existujúce štruktúry a vybudované AK, ktorých počet bude vo zvýšenej miere priebežne monitorovaný tak, aby sa nevytvárali dodatočné nároky na finančné zdroje a uprednostňuje sa kontinuita vo využití už vybudovaných kapacít so zohľadnením skúseností z implementácie predchádzajúcich PO.

Cestovná mapa zároveň zohľadňuje hlavné odporúčania EK uvedené v Správe o krajine 2019 a Správe o krajine 2020. Z tohto dôvodu sú opatrenia Cestovnej mapy zamerané na podstatné zjednodušenie implementačných štruktúr, zvýšený monitoring AK, ich vzdelávanie a zefektívnenie vybraných implementačných procesov, vrátane zjednodušenia procesu verejného obstarávania.

V PO 2021-2027 bude osobitná pozornosť venovaná budovaniu a podpore AK na úrovni regiónov a posilňovaniu kapacít na vykonávanie globálnych cieľov stratégie pre rovnosť, začlenenie a účasť Rómov prostredníctvom intervencií na rozvoj rómskych komunít, ktoré zahŕňajú tvorbu politík, komplexnú cieleňú pomoc a riadenie projektov.

2. Implementačná štruktúra v PO 2014-2020 a v PO 2021-2027

2.1. Implementačná štruktúra na národnej / horizontálnej a implementačnej úrovni

Komplikované implementačné štruktúry boli významným obmedzujúcim faktorom úspešnej a efektívnej implementácie fondov EÚ v rámci PO 2014 - 2020. SR v PO 2014 - 2020 implementuje 6 hlavných OP prostredníctvom 6 RO a 27 SO. Takto nastavená implementačná štruktúra s vysokým počtom implementačných subjektov má negatívny vplyv na celkový stav implementácie EŠIF v SR.

S cieľom podstatne zjednodušiť implementačnú štruktúru OP a s tým súvisiaci súbor orgánov zabezpečujúcich ich koordináciu, riadenie a kontrolu schválila vláda SR dňa 27. mája 2020 uznesením vlády SR č. 329 „*Návrh na určenie orgánov zodpovedných za koordináciu, riadenie, kontrolu a audit Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho sociálneho fondu plus, Kohézneho fondu, Európskeho námorného a rybárskeho fondu, Fondu pre azyl a migráciu, Fondu pre vnútornú bezpečnosť a Nástroja na riadenie hraníc a víza v programovom období 2021-2027*“. Tento strategický dokument vytvoril základný predpoklad pre zavedenie výrazne zjednodušenej implementačnej štruktúry, čo v praxi znamená **nahradenie 6 OP jedným P SK s jedným RO** umiestneným na MIRRI SR, čím sa značná časť európskych fondov dostane pod jednu strechu, zjednotia sa pravidlá, metodika, koordinácia a riadenie.

V novom PO 2021 - 2027 bude v SR implementovaných **päť programov**, pre ktoré bude SR RO - pre **Program Slovensko, Program cezhraničnej spolupráce Interreg V-A SK-AT, Program cezhraničnej spolupráce Interreg V-A SK-CZ (RO bude MIRRI SR)**; Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (ďalej „MPRV SR“) bude pôsobiť ako RO pre **Program Rybné hospodárstvo** (ďalej „Program RH“) a Bratislavský samosprávny kraj (ďalej „BSK“) bude RO pre **OP INTERACT**.

Dňa 3. novembra 2021, v záujme ďalšieho zjednodušenia a urýchlenia implementácie pre nové PO 2021 – 2027, **prijala vláda SR** uznesenie vlády SR č. 641/2021, ktorým schválila "*Návrh na určenie subjektov, ktoré budú vykonávať úlohy SO pre Operačný program Slovensko (ďalej „OP SK“)*". **Hlavným cieľom návrhu je vytvoriť efektívnu inštitucionálnu štruktúru implementačných orgánov so zníženým počtom SO**. Vláda SR určila **desať SO**: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej „MPSVR SR“), Ministerstvo dopravy a výstavby SR (ďalej „MDV SR“), Ministerstvo životného prostredia SR (ďalej „MŽP SR“), Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej „MŠVVŠ SR“), Ministerstvo hospodárstva SR (ďalej „MH SR“), Ministerstvo zdravotníctva SR (ďalej „MZ SR“), Úrad vlády SR (ďalej „ÚV SR“), Ministerstvo vnútra SR (ďalej „MV SR“), Úrad pre verejné obstarávanie (ďalej „ÚVO“) a Slovenskú inovačnú a energetickú agentúru (ďalej „SIEA“). Určenie štruktúry SO P SK vychádza z rozdelenia kompetencií ústredných orgánov štátnej správy definovaných všeobecne záväznými právnymi predpismi SR, skúseností s implementáciou PO 2014-2020 a z návrhu priorít PD 2021 – 2027. Tieto SO budú vykonávať vybrané úlohy v kompetencii RO (MIRRI SR), ktorý bude dohliadať nad úlohami SO a zaznamená v písomnej forme (v zmluve) úlohy v rámci svojej zodpovednosti, ktorými poverí SO. Zmluvy o poverení na vykonávanie časti úloh RO SO a o zodpovednostiach súvisiacich s týmto poverením (ďalej „Zmluvy o poverení medzi RO a SO“) budú uzavreté najneskôr do konca roka 2022. Delegované úlohy budú pre jednotlivé SO odlišné, napr. v závislosti od ich kompetencií (ÚVO) alebo od špecifik implementácie (MPSVR SR).

Konkrétne základné úlohy SO, schválených uznesením vlády SR č. 641/2021 zo dňa 03/11/2021 v PO 2021-2027 budú:

Všetky SO okrem ÚVO a MPSVaR SR:

- spoluúčasť na programovaní a príprave riadiacej dokumentácie na úrovni programu;
- príprava výziev a písomných vyzvaní;
- výber operácií;
- zabezpečenie implementácie projektov (s výnimkou procesu kontroly verejného obstarávania vykonávaným ÚVO);
- detailné pravidlá spolupráce medzi RO a SO budú stanovené v Zmluve o poverení medzi RO a SO.

SO - MPSVR SR (horizontálne postavenie pre ESF+):

Okrem všeobecných kompetencií SO (uvedené vyššie), MPSVR má zabezpečenú špecifickú pozíciu a kompetencie zakotvené v zákone o príspevkoch z fondov EÚ a o zmene a doplnení niektorých zákonov¹, a to:

- programovanie a prípravu riadiacej dokumentácie na úrovni programu pre implementáciu aktivít ESF+ v súčinnosti s RO a SO pre ESF+;
- monitorovanie a hodnotenie aktivít ESF+ v súčinnosti s RO a SO pre ESF+;
- detailné pravidlá spolupráce medzi RO a SO budú stanovené v Zmluve o poverení na vykonávanie časti úloh RO pre SO a o zodpovednostiach súvisiacich s týmto poverením.

SO – ÚVO (horizontálne postavenie pre EFRR, ESF+, FST, KF):

- spolupráca s RO pri vypracovaní riadiacej dokumentácie za oblasť kontroly zákaziek;
- zabezpečovanie kontroly zákaziek, vrátane overovania hospodárnosti výdavkov z týchto zákaziek;
- detailné pravidlá spolupráce medzi RO a SO budú stanovené v Zmluve o poverení medzi RO a SO.

Niektoré RO, alebo SO z programového obdobia 2014-2020 budú v programovom období 2021-2027 vystupovať ako prijímatelia (napr. MK SR).

MIRRI SR ako RO pre P SK bude zodpovedné za:

- programovanie a prípravu riadiacej dokumentácie na úrovni programu s výnimkou riadiacej dokumentácie pre aktivity ESF+;
- koordináciu a usmerňovanie SO;
- krízové riadenie v prípade neuspokojivého vykonávania úloh SO;
- monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu, s výnimkou aktivít ESF+;
- prípravu výziev, písomných vyzvaní, výber operácií a implementáciu projektov v oblastiach, pre ktoré nie je určený SO v spolupráci s vecne príslušným rezortom;
- detailné pravidlá spolupráce medzi RO a SO budú stanovené v Zmluve o poverení medzi RO a SO.

Okrem toho bude priamo zabezpečovať implementáciu v oblastiach, za ktoré je kompetenčne zodpovedný (napr. v oblasti informatizácie a regionálneho rozvoja). Pri výkone týchto úloh bude RO úzko spolupracovať so SO.

V SR bude pokračovať v činnosti **centrálny koordinačný orgán** (ďalej „CKO“) v zmysle nariadenia EP a Rady (EÚ) 1060/2021 čl. 71 bod 6. Funkciu CKO bude vykonávať **MIRRI SR**, ktorý je v zmysle kompetenčného zákona ústredným orgánom štátnej správy, zodpovedným za riadenie, koordináciu a

¹ <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/121/20220501>

dohľad nad využívaním finančných prostriedkov z fondov EÚ.

CKO bude v PO 2021-2027 najmä zastrešovať povinnosti členského štátu definované všeobecným nariadením (okrem povinností RO definovaných v čl. 49), pripravovať, aktualizovať a vykladať Zákon o príspevkoch z fondov EÚ pre 8 fondov (vrátane azylových), koordinovať Rámec implementácie fondov pre všetky fondy okrem azylových a INTERACT, t. j. pre P SK, Program RH, Interreg SK-CZ, Interreg SK-AT - (príručky a metodické usmerňovanie); pripravovať hlavné strategické a koncepcné podporné dokumenty SR pre oblasť politiky súdržnosti EÚ v nadväznosti na členstvo SR v EÚ; riešiť horizontálne problémy, vykonávať monitorovanie všetkých fondov na národnej a regionálnej úrovni v zmysle zákona o príspevkoch z fondov EÚ a poskytovať súhrnné informácie.

Program RH, OP INTERACT, programy cezhraničnej spolupráce budú v zmysle legislatívy EU pre nové PO samostatné, ako RO a budú naďalej pokračovať v už existujúcej implementačnej štruktúre.

Súbežne s obdobím začatia implementácie PO 2021-2027 bude prebiehať ukončovanie implementácie PO 2014-2020, a preto je nevyhnutné pri plánovaní AK zohľadniť povinnosti súčasných RO pri ukončovaní PO v zmysle oznámenia EK - Usmernenie k ukončeniu operačných programov prijatých na účely využívania pomoci z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho sociálneho fondu, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu (2014 – 2020), (2021/C 417/01) a z toho vyplývajúcu maximálnu pracovnú vyťaženosť AK tak, aby neboli narušené procesy. K plánovaným úpravám AK bude dochádzať postupne od roku 2024.

K zmenám AK na centrálnej úrovni dôjde:

1. koncentráciou 6 OP do 1 programu SK;
2. koncentráciou 6 RO do 1 RO;
3. nahradením 27 SO 10 SO;
4. organizačným zabezpečením 1 MV namiesto 6 MV – z hľadiska počtu AK potrebných na zabezpečenie činnosti MV.

Z hľadiska zjednodušenia procesov v PO 2021-2027 v porovnaní s PO 2014-2020 uvádzame:

1. **V PO 2014-2020** boli na národnej úrovni vypracované **3 východiskové dokumenty** - Systém riadenia EŠIF, Systém finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu a Systém riadenia finančných nástrojov financovaných z Kohézneho fondu, Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Európskeho sociálneho fondu.
V PO 2021-2027 je na národnej úrovni vypracovaný **jeden základný strategický dokument**, pokrývajúci všetky 3 systémy, predstavuje východiskový dokument pre spracovanie podrobnejších (prierezových) pravidiel v podobe jednotlivých metodických príručiek.
2. **V PO 2014-2020** boli vypracované **rôzne ďalšie metodické dokumenty**, a to metodické pokyny CKO, metodické výklady CKO, vzory CKO, usmernenia CKO, rôzne príručky pre žiadateľov a prijímateľov vydávané jednotlivými RO/SO a pod.
V PO 2021-2027 budú **nižšiu úroveň predstavovať už iba jednotlivé metodické príručky k vybraným témam**, ktoré budú priamo vykonateľné RO/SO. To znamená, že RO/SO nebude vo svojich vnútorných manuáloch a ním vydávaných príručkách kopírovať metodické texty v dokumentoch, nebude potrebovať prechodné obdobie na aktualizáciu manuálu a môže sa venovať implementácii programu.
3. **V PO 2014-2020** bolo potrebné v rámci administratívnej kontroly žiadostí o platbu **skontrolovať 100 % výdavkov** v plnom rozsahu.
V PO 2021-2027 sa bude vykonávať **kontrola** žiadosti o platbu **na základe analýzy rizík**.
4. **V PO 2014-2020** vykonávali **kontrolu verejného obstarávania jednotlivé RO/SO** s rôznym prístupom ku kvalite kontroly a k posudzovaniu podobného typu zistení.

V PO 2021-2027 bude kontrolu zákaziek verejného obstarávania a obstarávania a overovanie hospodárnosti **vykonávať jeden SO – ÚVO**. Tým sa zabezpečí jednotná rozhodovacia prax vo veci posúdenia skutkovo podobných prípadov ako aj kompetentný výkon kontroly.

5. V PO 2014-2020 sa využívalo **zjednodušené vykazovanie výdavkov (ZVV)** predovšetkým v rámci projektov ESF.

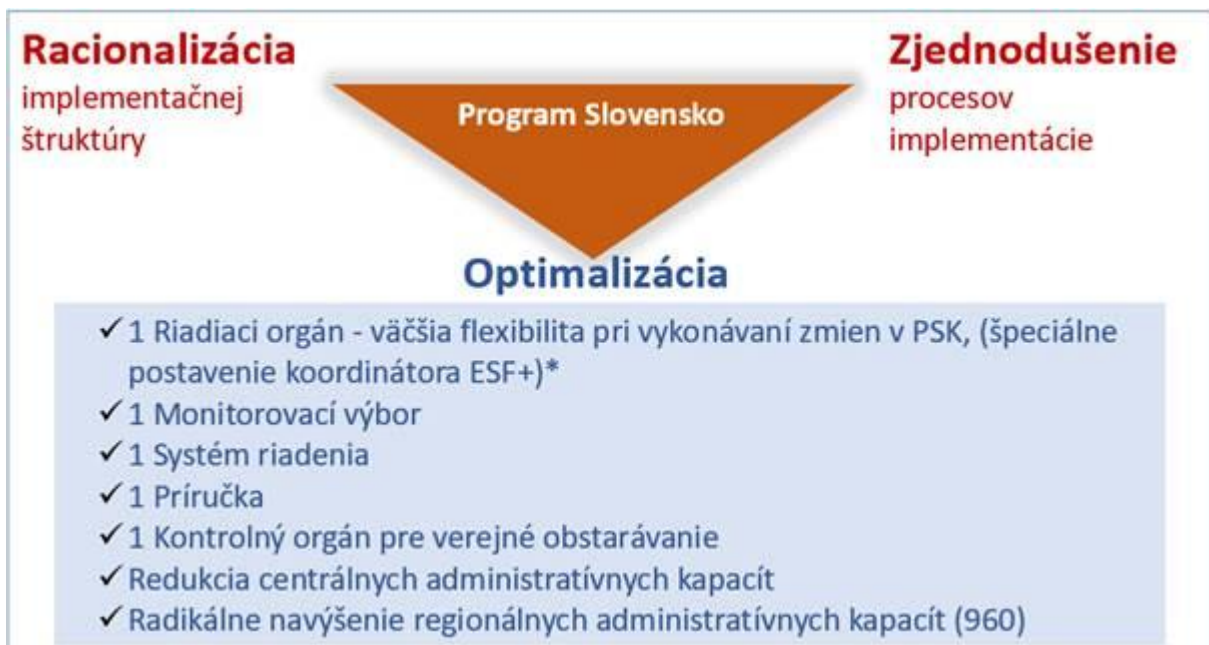
V PO 2021-2027 sa **rozšírili možnosti využitia ZVV** na základe širších možností vo všeobecnom nariadení.

6. V PO 2014-2020 sa v rámci hodnotiaceho a výberového procesu realizovali v priebehu rokov 2021 a 2022 **viaceré zmeny, ktoré umožnili zjednodušenie a zrýchlenie** implementácie na úrovni prijímateľov aj na úrovni RO/SO.

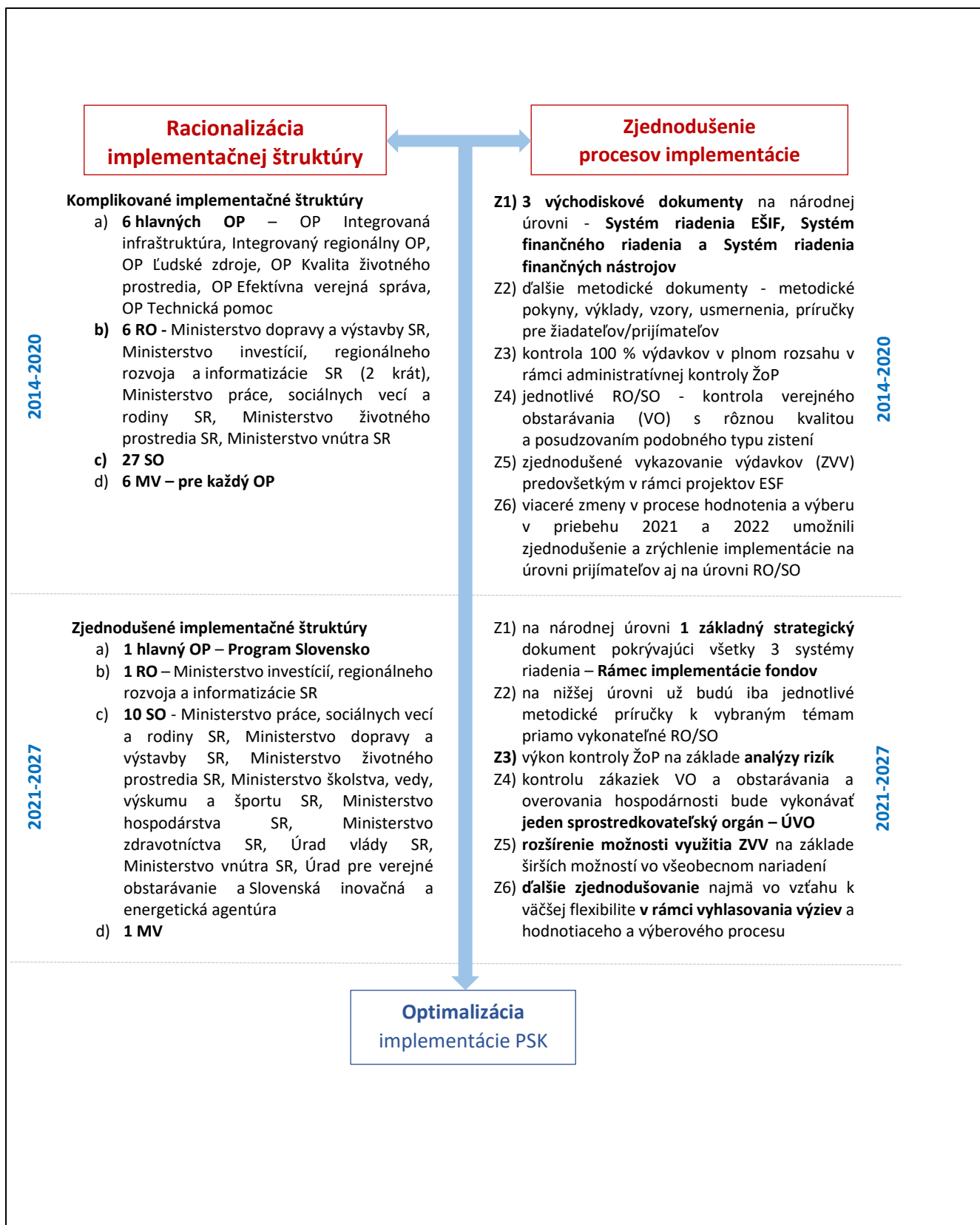
V PO 2021-2027 **pokračujeme v zjednodušovaní najmä** vo vzťahu k väčšej flexibilitate v rámci vyhlasovania výziev a hodnotiaceho a výberového procesu.

7. V PO 2014-2020 bolo zriadených **6 Monitorovacích výborov**, čo vytváralo neprimeranú záťaž (časovú a organizačnú) na členov monitorovacích výborov z dôvodu zabezpečenia svojej účasti na zasadnutiach výborov, nakoľko veľa členov je súčasne menovaných vo viacerých MV.

V PO 2021-2027 bude zriadený **1 Monitorovací výbor pre P SK**, čím sa zefektívni celý proces prijímania a schvaľovania dokumentov členmi výboru.

* Zákon č. 121/2022 Z. z. § 10 ods. 4) - RO pri poverení Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR ako SO pre ESF+ zohľadní špecifickosť ESF+

2.2. Implementačná štruktúra na regionálnej úrovni

Jedným z hlavných cieľov budovania kapacít na regionálnej úrovni je zlepšiť implementáciu projektov v PO 2021-2027 už od fázy prípravy projektov vo forme **podpory žiadateľov a prijímateľov priamo v území**. Celkovo bude na **podporu rozvoja regiónov** prostredníctvom efektívneho využívania fondov EÚ zabezpečených **953-965 AK**, z toho:

- 336 AK hrađených z TP P SK;
- 584-596 AK hrađených z iných PO P SK;
- 12 AK z PRV 2021-2027.

Na regionálnych centrách (ďalej „RC“) budú súčasne aj kapacity ÚV SR podieľajúce sa na Pláne obnovy a odolnosti v počte 6 a cca 15 kapacít MŽP SR (SAŽP).

Sumárna tabuľka predpokladaného počtu AK v území a na centrálnej úrovni (ÚSVRK, ÚSVROS) v rámci PO 2021 – 2027 (stav v čase vypracovania cestovnej mapy)

Administratívne kapacity (AK)	Predpokladaný počet AK v území	Predpokladaný zdroj financovania
Regionálna úroveň		
Regionálne centrá (v gescii MIRRI SR)	175	TP P SK / PRV 2021 – 2027/OP EVS, iný
- AK MIRRI SR	86	Technická pomoc
- AK ÚVO	16	Technická pomoc
- AK MPSVR SR	28	Technická pomoc
- AK ÚSVRK	12	Technická pomoc
- AK MPRV SR	12	PRV 2021-2027
- AK MŽP SR (SAŽP) – Plán obnovy	15	POO
- AK ÚV SR – Plán obnovy	6	OP EVS
TS (v gescii VÚC)	80	Technická pomoc
AK UMR (v gescii jadrových miest)	44	Technická pomoc
Podpora MRK v území (v gescii ÚSVRK)	215	PO 4 /fondy EÚ
- Asistencia samosprávam pri komplexnom riešení MRK (pre celý ARK)	165	Fondy EÚ
- NP MOPS	15	PO 4
- NP Pozemky	5	PO 4
- NP Rozvojové tímy (pre 60 obcí ARK)	15	PO 4
- NP zamestnanosť	15	PO 4
Podpora AK v území prostredníctvom DOP výzvy	70	Technická pomoc
Podpora NGO v území (v gescii ÚSVROS/VÚC)	24	PO 5
Analytické kapacity v území	32 - 44	PO 5
SIEA ²	170	PO 2
SBA ²	143	PO 1
SPOLU:	953-965	
Centrálna úroveň		
Podpora AK MRK na centrálnej úrovni (v gescii ÚSVRK)		Technická pomoc/PO 4
- ÚSVRK (sprostredkovateľský orgán)	88-120	Technická pomoc
- ÚSVRK (programová jednotka)	5-8	Technická pomoc
- ÚSVRK (implementačná jednotka)	47	PO 4
Podpora NGO na centrálnej úrovni (v gescii ÚSVROS)	10	Technická pomoc

Počet AK uvedených v tabuľke je orientačný vzhľadom na prebiehajúce rokovania o počte AK v regiónoch.

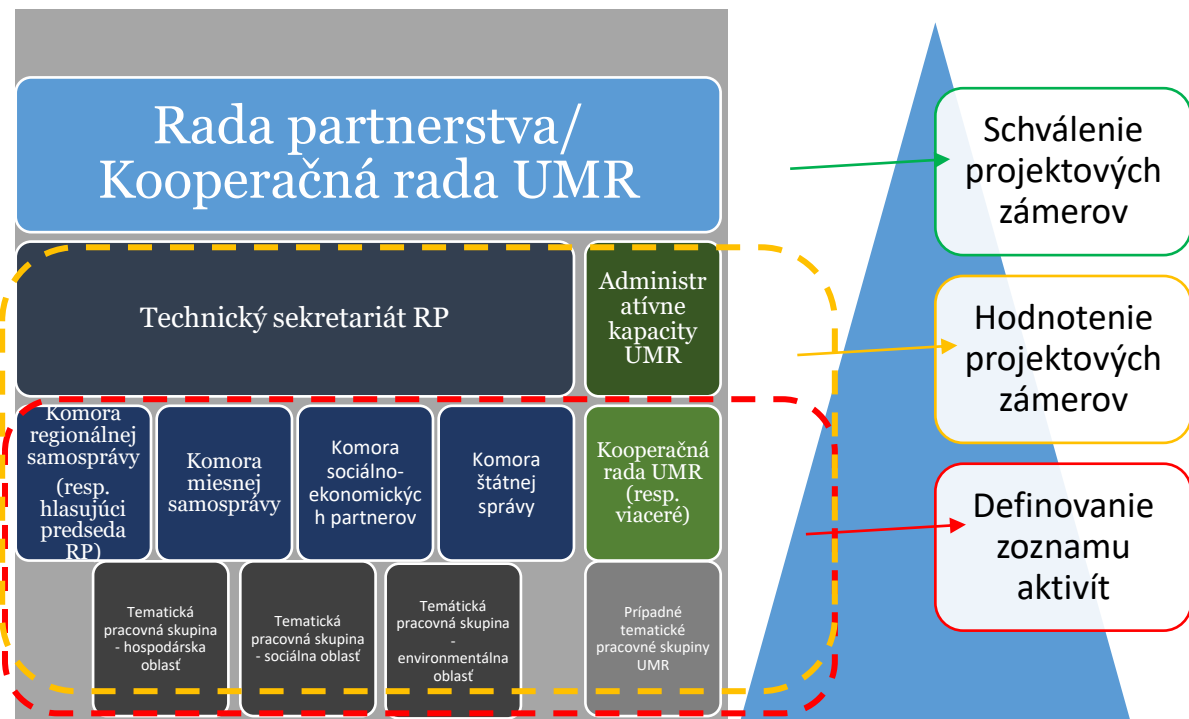
² Pre podporu žiadateľom a prijímateľom v regiónoch budú podporené aj ďalšie subjekty v území bližšie popísané v časti 2.2.4

2.2.1. Rady partnerstva a Kooperačné rady udržateľného mestského rozvoja

Pretrvávajúce **veľké regionálne rozdiely** spôsobujú, že konvergencia medzi regiónmi postupuje pomaly. MIRRI SR sa rozhodlo obnoviť a posilniť kapacity miestnych a regionálnych orgánov. Na princípe partnerstva bol vytvorený nový implementačný mechanizmus integrovaných územných investícií (ďalej „IÚI“), ktorý má zabezpečiť **realizačné opatrenia pre investície v rámci viacerých priorit** P SK. Kľúčovým inštitucionálnym mechanizmom na stanovenie územných cieľov na regionálnej úrovni prostredníctvom integrovanej územnej stratégie (ďalej „IÚS“) sú **Rady partnerstva (8)** pre územia NUTS3 a na úrovni funkčných mestských regiónov sú to **Kooperačné rady udržateľného mestského rozvoja (ďalej „KR UMR“)** (18 území UMR).

Rady partnerstva a KR UMR sú vytvorené na princípe partnerstva, keďže sú zložené zo zástupcov územnej samosprávy, obcí, štátnej správy a sociálno-ekonomických partnerov. Implementačný mechanizmus IÚI a jeho riadiaca štruktúra boli vytvorené v úzkej spolupráci s regionálnymi partnermi v rámci špeciálnych pracovných skupín, zložených zo zástupcov VÚC a ich strešného združenia, zástupcov jadrových miest UMR, zástupcov Združenia miest a obcí Slovenska a zástupcov Únie miest Slovenska.

Schéma č. 1 Rada partnerstva a Kooperačná rada UMR

V zákone o príspevkoch z fondov EÚ na obdobie 2021-2027, ktorý bol schválený NR SR dňa 16.03.2022 (účinnosť od 01.05.2022) sú definované orgány v oblasti podpory integrovaného územného rozvoja - Rady partnerstva a KR UMR, vrátane ich kompetencií a spôsobu schvaľovania štatútu týchto orgánov.

Mechanizmus riadenia IÚS prostredníctvom Rád Partnerstva a KR UMR zabezpečí uplatnenie prístupu zdola nahor a plne zohľadní úlohy a autonómne postavenie miestnych a regionálnych orgánov pri výbere projektov IÚI v zmysle ods. 2 čl. 29 VN 2021/1060 .

- Mechanizmus výberu IÚI v RP zabezpečuje zapojenie miestnych orgánov do prípravy, schvaľovania a implementácie IÚI na regionálnej úrovni prostredníctvom ¼ hlasov v RP v Komore regionálnej samosprávy a na miestnej úrovni prostredníctvom ¼ hlasov v RP

v Komore miestnej samosprávy, čím je zabezpečených 50% hlasovacích práv v rukách územnej samosprávy.

- Zároveň súhlasné stanovisko Komory regionálnej samosprávy a Komory miestnej samosprávy je podmienkou pre schválenie IÚI (vzorový štatút RP).
- Pre mechanizmus výberu IÚI v KR UMR je princíp zdola nahor posilnený, vzhľadom na to, že povinnými členmi KR UMR sú zástupcovia príslušných obcí a miest funkčného mestského regiónu a KR UMR sa nemusí (ale môže) ďalej štruktúrovať na Komory, keďže interaguje s Komorami (VÚC, ÚOŠS a SE partneri) v rámci príslušnej RP, ktorej zasadaní sa účastní predseda KR UMR.
 - Princíp Partnerstva je v prípade KR UMR, ktorá nemá iných členov ako zástupcov miestnej samosprávy, aplikovaný v procese tvorby a vyhodnocovania IÚS.

Rady partnerstva pokryjú všetkých 8 vyšších územných celkov (úroveň NUTS3), čiže pokryjú 100 % obyvateľov SR a ich alokácia na PO 2021-2027 sa plánuje vo výške **962 854 852 €**.

Úlohy Rady partnerstva:

- a) koordinovať prípravu a realizáciu IÚS, na základe ktorej sa realizuje integrovaná územná investícia,
- b) schvaľovať IÚS,
- c) schvaľovať projektové zámery IÚS, ktorých predmet spadá do jej pôsobnosti.

Postavenie, zloženie, úlohy, výkon činnosti a spôsob prijímania rozhodnutí Rady partnerstva upravuje štatút a rokovací poriadok, ktorý schvaľuje MIRRI SR a vydáva samosprávny kraj.

Rada partnerstva rokuje o projektových zámeroch IÚI, z ktorých vyberá tie, pre ktoré je potrebné vyhlásiť integrovanú výzvu a ktoré budú spracované do projektovej žiadosti o NFP (ďalej „ŽoNFP“). Projektový zámer je predtým prerokovaný v Rade partnerstva v rámci participatívneho dialógu za účasti tematických pracovných skupín a neformálne posúdený z pohľadu súladu s IÚS (TS) a z pohľadu oprávnenosti aktivít (RC MIRRI SR v spolupráci s príslušnými rezortmi).

Po schválení projektového zámeru IÚI je vyhlásená integrovaná výzva na všetky aktivity v rámci IÚI. ŽoNFP pripravujú nositelia aktivít za pomoci technického sekretariátu (ďalej „TS“) Rady partnerstva, pričom pre každú aktivitu, ktorá spadá pod konkrétne SO sa pripravuje vlastná ŽoNFP (ich prepojenie bude zabezpečené prostredníctvom technického riešenia v ITMS – príznak IÚI aktivity a príslušnosť ku konkrétnej IÚI).

Schválenie jednotlivých aktivít IÚI, ktoré sú predmetom parciálnej ŽoNFP je v kompetencii príslušného SO/RO (v prípade aktivít v gescii MIRRI SR)

Územia UMR predstavujú 18 funkčných mestských oblastí a pokrývajú cca 33% obyvateľov SR a ich alokácia na obdobie 2021-2027 **592 067 860 €**. Bola vypracovaná metodológia na stanovenie výšky alokácie pre každý kraj v rámci IÚS aj UMR. Alokácia pre každý kraj a územie UMR vychádza zo spravodlivých transparentných kritérií, ktoré sú tvorené napr. počtom obyvateľov, inverzným regionálnym HDP a mierou nezamestnanosti.

Úlohy Kooperačnej rady UMR:

- a) koordinovať prípravu a realizáciu územnej stratégie UMR, na základe ktorej sa realizuje integrovaná územná investícia UMR;
- b) schvaľovať územnú stratégiu UMR;
- c) schvaľovať projektové zámery integrovanej územnej investície UMR, ktorých predmet spadá do jej pôsobnosti.

Postavenie, zloženie, úlohy, výkon činnosti a spôsob prijímania rozhodnutí Kooperačnej rady UMR upravuje štatút a rokovací poriadok, ktorý schvaľuje ministerstvo regionálneho rozvoja a vydáva obec (jadrové mesto FMR – funkčného mestského regiónu).

Kooperačné rady UMR majú rovnakú kompetenciu ako Rady partnerstva – rozhodujú o projektových zámeroch IÚI, pre ktoré je potrebné vyhlásiť výzvu a ktoré budú spracované ako ŽoNFP

Komplementarity medzi IÚI schvaľovanými v RP a IÚI v KR UMR budú riešené v rámci rokovaní Rád partnerstva, kde sa povinne zúčastní aj predseda/ovia KR UMR a informujú o projektových zámeroch IÚI UMR. Rada partnerstva môže prerokovať nadväzné aktivity v území mimo UMR alebo aj v území UMR, avšak financované z alokácie Rady partnerstva (príklad sú stredné školy, ktoré sú v kompetencii VÚC a pokrývajú väčšie územie).

Rady partnerstva sa riadia prostredníctvom IÚS, ktoré vychádzajú z Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (ďalej „PHRSR”) kraja a Kooperačné rady sa riadia IUS UMR, ktoré vychádzajú z PHRSR miest a obcí na území UMR (resp. vo funkčnom mestskom regióne). Implementácia oboch alokácií je na sebe navzájom nezávislá, avšak oba rámce budú interagovať (v zmysle výstupov projektu ESPON RISE³).

Pre **akceleráciu procesu interakcie strategických rámcov IÚS** na úrovni krajov a IÚS UMR vytvorilo MIRRI SR v **spolupráci s ÚSVROS (v rámci NP Partnerstvo – OP EVS)** sériu akceleračných workshopov za účasti odborných zamestnancov VÚC a jadrových miest UMR zodpovedných za strategické plánovanie a vypracovanie PHRSR. Predmetom workshopu je prediskutovanie analytických častí PHRSR a tvorba spoločného „stromu problémov“⁴ pre hľadanie spoločných územných výziev a špecifických dopadov z pohľadu celého kraja a funkčných mestských oblastí. Na prvú iteráciu nadväzovalo ďalšie stretnutie, v rámci ktorého boli indikované plánované IÚI a ich väzba na prítomné územné problémy a potreby.

Príprava (programovanie) nového PO politiky súdržnosti EÚ je zároveň základným kameňom pre revíziu zákona o podpore regionálneho rozvoja, ktorý poskytuje širší inštitucionálny rámec pre dosahovanie cieľa územnej súdržnosti a vyrovnávania regionálnych rozdielov. Cieľom novelizácie zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja (ďalej „zákon č. 539/2008 Z.z.“), je aproximácia k zákonu č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z EŠIF a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „zákon č. 292/2014 Z.z.“). Rady partnerstva a KR UMR a ich úlohy pri identifikácii a výbere aktivít určených pre finančnú podporu, budú definované v rámci novelizácie zákona č. 539/2008 Z.z. za účelom rozšírenia ich pôsobenia aj mimo implementáciu fondov EÚ (EFRR) a ich inštitucionálneho zapojenia do procesov implementácie národných dotačných mechanizmov a ďalších zdrojov externej finančnej pomoci.

V rámci novelizácie zákona č. 539/2008 Z.z. je riešený vzájomný vzťah dokumentov PHRSR VÚC a PHRSR obcí (a miest) k IÚS, definovaným v zákone č. 292/2014 Z.z. tak, aby bola legislatívne zabezpečená komplementarita týchto dokumentov a previazanosť na rozvojové ciele územia.

Prepojením zákona č. 539/2008 Z.z. a zákona č. 292/2014 Z. z. sa filozoficky vraciame k stavu, kedy výkon (implementácia) nástrojov politiky súdržnosti EÚ je vnímaná ako jeden z nástrojov (kľúčový v zmysle výšky zdrojov) regionálnej politiky a zároveň podporujeme previazanie sektorových rozvojových politík a ich zdrojov na územné kooperačné štruktúry definujúce potreby a rozvojové opatrenia.

➤ **Integrovaná územná investícia**

IÚI sa môže realizovať ako individuálny projekt alebo komplexný projekt. Za IÚI sa považujú kľúčové a doplnkové operácie financované zo zdrojov P SK. V prípade, že sa pridá doplnková operácia z iného zdroja (napr. RRF, CLLD, atď.), ide o súbor integrovaný investičný balík.

- **Individuálny projekt** je projekt územnej samosprávy v rámci jednej priority IÚS (pokrýva však viac ako 1 špecifický cieľ kohéznej politiky). Individuálne projekty sú vnímané ako kľúčové

³ <https://www.espon.eu/programme/projects/espon-2013/targeted-analyses/rise-identifying-and-exchanging-best-practices>

⁴ https://urbact.eu/sites/default/files/problem_tree.pdf

aktivity, ktoré významne prispievajú k napĺňaniu cieľov územnej stratégie.

- Komplexný projekt je projekt územnej samosprávy, ktorý pozostáva z vybraných komplementárnych aktivít z viacerých tematických balíkov v rámci rôznych priorit IÚS. Doplnkové aktivity sú také operácie, ktoré podporujú kľúčovú operáciu a zvyšujú jej vplyv v území. Tie sú zahrnuté do tzv. tematických projektových balíkov podľa tematického zaradenia.
- Kombinovaný projekt je špecifický typ komplexného projektu, ktorý zahŕňa aj činnosti štátnej správy. Kombinovaný projekt (zložka štátnej správy) musí byť schválený príslušným rezortom.

Výber projektov IÚI je v kompetencii Rady partnerstva. Projektové zámery IÚI budú vyskladávané z aktivít, ktoré RP a KR UMR zbierajú do projektových zásobníkov.

Za implementáciu jednotlivých aktivít zodpovedajú vždy nositelia daných aktivít – konkrétni prijímatelia, ktorých vyberá Rada partnerstva/KR UMR a definuje ich v projektovom zámere IÚI. Project developers budú konkrétni prijímatelia za pomoci konzultácií TS.

V prípade kombinovaného projektu, IÚI pozostáva aj z aktivity, ktorá je priamo v kompetencii ÚOŠS, pričom táto aktivita nie je predmetom rozhodovania celej Rady partnerstva, ale len príslušného rezortu (napr. výstavba obchvatu / výstavba diaľničného úseku / rekonštrukcia železničnej stanice a pod.)

Integrovanosť investície je vnímaná na 4 úrovniach:

- Tematická
- Územná
- Organizačná
- Finančná

Pre implementáciu IÚI je možné dosiahnuť integráciu tematickú (prepojenie viacerých špecifických cieľov kohéznej politiky); územnú čiastočne (IÚI je možné realizovať v území bez ohľadu na hranice obcí, ale hranice krajov zostali prítomné ako bariéry pre IÚI, vzhľadom na rozdelenie alokácií podľa jednotlivých krajov); organizačnú (Rady partnerstva /KR UMR budú určovať nositeľov aktivít, ktorí môžu byť rôzni). Finančná integrovanosť sa nepodarila, vzhľadom na ukotvenie IÚI len v rozmedzí aktivít EFRR. V prípade zaradenia doplnkovej aktivity financovanej z iného zdroja ako EFRR, hovoríme o integrovanom investičnom balíku, v ktorom časť aktivít mimo EFRR podlieha inému rozhodovaciemu procesu a implementačnému mechanizmu ako aktivity v rámci IÚI a prepojenie je zabezpečené prostredníctvom časovej koordinácie implementácie (napr. vyhlásenie výzvy v čase a rozsahu indikovanom Radou partnerstva).

➤ Implementačný mechanizmus IÚI

Aktivity v rámci IÚI budú definované v rámci zásobníkov projektových zámerov IÚI, pripravených regionálnymi a miestnymi samosprávami a partnermi.

Zásobník projektových zámerov IÚI, resp. návrh rozvojových aktivít pre územie je vytváraný participatívne, za účasti členov komôr Rady partnerstva (členov Kooperačnej rady UMR v prípade aktivít pre UMR) a členov tematických komisií zriadených Radou partnerstva. Návrh projektového zámeru IÚI pripravujú členovia komôr Rady partnerstva (prípadne členovia Kooperačnej rady UMR pre IÚI UMR) vyskladáním aktivít definovaných v zásobníku projektových zámerov IÚI. Výstupom je „návrh projektového zámeru IÚI“, v ktorom je popísaný cieľ projektu, návrh aktivít a návrh budúcich žiadateľov (nositeľov implementácie aktivít). Návrh projektového zámeru IÚI je vstupom do tzv. územného prediskutovania IÚI, ktorého sa zúčastňujú členovia tematických komisií Rady partnerstva. Členovia tematických komisií sa oboznámia s návrhom projektového zámeru IÚI a vypracujú „odborné stanovisko“, ktoré má nezáväzný odporúčací charakter. Na základe územnej diskusie a prípadného prehodnotenia aktivít IÚI, vypracujú projektoví partneri projektový zámer IÚI za asistencie kapacít TS Rady partnerstva, resp. AK UMR. Informácie definované vo formulári projektového zámeru budú

predmetom prvotného posúdenia súladu IÚI s cieľmi strategického rámca IÚS Rady partnerstva, prípadne IÚS UMR. Súčasťou posúdenia je aj overenie súladu projektového zámeru s príslušnými regionálnymi sektorovými stratégiami. Formulár projektového zámeru IÚI spolu so stanoviskom TS / AK UMR k súladu IÚI so strategickým rámcom IÚS môže zaslať TS / AK UMR na územne príslušné RC ako vysunuté pracovisko MIRRI SR, kde môže byť formulár projektového zámeru predmetom predbežnej konzultácie z hľadiska vhodnosti a oprávnenosti aktivít. Kapacity RC zabezpečia v spolupráci s vecne príslušným(i) SO vypracovanie odborného stanoviska k navrhutej IÚI, pričom predmetom hodnotenia je:

- posúdenie rozpočtových položiek z hľadiska oprávnenosti, efektívnosti, účelnosti a hospodárnosti;
- posúdenie administratívnych kapacít prijímateľa (partnerov);
- posúdenie spôsobu implementácie aktivít;
- posúdenie udržateľnosti projektu.

Hodnotenie projektového zámeru nie je vylučovacie. Rada partnerstva môže aktivity IÚI upraviť podľa odporúčaní v hodnotiacej správe RC/SO.

Výber projektových zámerov IÚI pre podporu zo zdrojov fondov EÚ je v kompetencii Rady partnerstva, resp. Kooperačnej rady UMR pre IÚI UMR. **Výstupom hlasovania Rady partnerstva, príp. KR UMR sú schválené projektové zámery IÚI.**

RO (MIRRI SR) zabezpečí, na základe identifikovaných aktivít IÚI, oslovenie vecne príslušných SO. Dotknuté SO pripraví podklady pre výzvu (vrátane príloh a dokumentov), ktoré sú ďalej skordinované a spracované do jednej výzvy pre jednu konkrétnu indikovanú IÚI, vrátane všetkých jej aktivít. Na vyhlásenú zjednodušenú výzvu pre IÚI reagujú nositelia aktivít (projektoví partneri) vypracovaním ŽoNFP. Na jedno spoločné vyzvanie pre IÚI môžu predložiť projektoví partneri viac ŽoNFP pokrývajúcich aktivity IÚI. Vypracovaná projektová žiadosť IÚI, v podobe žiadosti o NFP, je predložená na konanie o žiadosti zo strany RO/SO podľa pravidiel platných pre výber projektov (článok 73 všeobecného nariadenia). Výstupom je vydanie rozhodnutia o NFP. V prípade schválenia ŽoNFP sa pristúpi k podpisu zmluvy o poskytnutí NFP pre IÚI.

Zmluva o poskytnutí NFP pre IÚI sa uzatvára medzi žiadateľom a RO/SO zodpovedným za implementáciu vecne príslušných aktivít, pričom IÚI môže mať identifikovaných viacero žiadateľov, podľa príslušnosti ich aktivít k RO/SO. Každý žiadateľ následne uzatvorí samostatnú zmluvu o podpore projektu IÚI s poskytovateľom. Medzi hlavným partnerom a ostatnými projektovými partnermi IÚI sú uzavreté osobitné zmluvy, definujúce úlohy a povinnosti jednotlivých zúčastnených strán.

RO zabezpečí zamedzenie dvojitého financovania prostredníctvom kontrolných zoznamov. Ambíciou MIRRI SR je vytvorenie modulu informačného monitorovacieho systému, ktorý zabezpečí výmenu údajov o investíciách medzi politikou súdržnosti 2021-2027, Programom obnovy a odolnosti (ďalej „POO“) a aj Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky (ďalej „SP SPP“).

2.2.2. Administratívne kapacity v území

MIRRI SR ako RO si plne uvedomuje skutočnosť, že pre mechanizmus implementácie IÚI sú kľúčové **regionálne AK**. Súčasný nástroj poskytujúci informácie a poradenstvo nie sú schopné uspokojiť rastúci dopyt po tomto type informácií, resp. rastúci počet žiadostí o pomoc priamo v regiónoch. Preto je potrebné riešiť otázku posilnenia aktivít MIRRI SR v území pri administrácii projektov⁵, podpory AK samospráv pri príprave a realizácii projektov, ako aj vytvorenia efektívneho mechanizmu podpory integrovaného regionálneho rozvoja v novom PO 2021-2027. S cieľom podporiť prípravu kvalitných projektov MIRRI SR v súčasnosti zriaďuje a podporuje tvorbu:

- Regionálnych centier MIRRI SR;
- TS Rád partnerstva;
- AK území UMR.

Vzhľadom na to, že boli vytvorené dva typy štruktúr územnej spolupráce, slúžia im dva typy administratívnych orgánov, ktoré poskytujú podporu pri implementácii regionálnych IÚI (**tTS**) alebo IÚI UMR (**AK území UMR**). Presné počty sa spresnia po podrobnom opise procesov a potrebných kapacít v osobitnom dokumente pre systém overovania riadenia IÚI.

Žiadateľom a prijímateľom v území budú poskytovať pomoc a podporu najmä **AK TS Rád partnerstva**, ktoré budú neoddeliteľnou súčasťou vyšších územných celkov (ďalej aj "VÚC"). Ich zamestnanci budú štandardnými zamestnancami VÚC (postupne na konci PO 2014 - 2020 bude možné využiť aj existujúce AK súčasných SO Integrovaného regionálneho operačného programu (ďalej „IROP“) v rámci regiónov). Hlavnou úlohou TS bude podpora prípravy a realizácie projektov/integrovaných projektových balíkov, ktoré schvaľuje Rada Partnerstva v rámci IÚS. Vznik TS bude metodicky riadiť MIRRI SR, ktoré plní funkciu RO pre P SK.

Kompetencie **TS Rád partnerstiev** budú:

- a) poskytovanie **administratívnej a odbornej podpory** pre činnosť Rady partnerstva;
- b) podpora pri **príprave** projektov v súlade s IÚS na úrovni krajov a ich strategicko-plánovacích regiónov (SPR) - tvorba a aktualizácia zozbierky projektových zámerov IÚI Rady partnerstva, konzultácie pri príprave projektových zámerov IÚI a ich posúdenie pred ich prerokovaním v Rade partnerstva a zaradením do zozbierky;
- c) **podpora pri riadení a implementácii projektov IÚS** – vecná, časová a finančná koordinácia realizácie projektov v rámci integrovaných projektových balíčkov, monitorovanie na úrovni projektov, finančné riadenie projektov.

AK UMR budú disponovať nasledujúcimi kompetenciami:

- a) poskytovanie **administratívnej a odbornej podpory** pre činnosť Kooperačnej rady UMR;
- b) podpora pri **príprave** projektov v súlade so stratégiou UMR - tvorba a aktualizácia zozbierky projektových zámerov Kooperačnej rady UMR, konzultácie pri príprave projektových zámerov IÚI a ich posúdenie pred ich prerokovaním v Kooperačnej rade UMR a zaradením do zozbierky;
- c) **podpora pri riadení a implementácii projektov UMR** – vecná, časová a finančná koordinácia realizácie projektov v rámci integrovaných projektových balíčkov, monitorovanie na úrovni projektov, finančné riadenie projektov.

Hlavným cieľom je zabezpečiť adekvátnu prípravu kvalitných projektov v 18 funkčných mestských územiach pre implementáciu nástroja UMR.

⁵ Aj toto je jeden z dôvodov, prečo sa vláda SR vo svojom programe zaviazala "intenzívne zapojiť existujúce regionálne štruktúry (informačné a poradenské centrá) do poradenstva a prípravy projektov s cieľom eliminovať zapojenie poradenských firiem a s nimi aj nárast cien".

RC MIRRI SR, sú integrálnou súčasťou MIRRI SR a budú zriadené na území jednotlivých krajov. Ich hlavnou činnosťou bude posilnenie podpory potenciálnych žiadateľov pri príprave kvalitných projektov.

Na podporu žiadateľov priamo v regiónoch budú v roku 2022 zriadené RC MIRRI SR ako detašované pracoviská pôsobiace v rámci jeho organizačnej štruktúry. Neznamená to teda vznik nových orgánov v území, ale len presun výkonu vybraných činností MIRRI SR z Bratislavy do územia. Regionálne centrá MIRRI SR nebudú pôsobiť ako SO P SK, a preto ich zriadením nedôjde k navýšeniu navrhovanej implementačnej štruktúry v riadení P SK pre PO 2021-2027.

Personál regionálnych centier sa stane súčasťou administratívnych kapacít MIRRI SR a bude financovaný z technickej pomoci (ďalej „TP“) P SK. Ich hlavnou úlohou bude podpora žiadateľov prostredníctvom poskytovania informácií a poradenstva pri identifikácii možností podpory, pomoci pri práci s monitorovacím systémom a riešení problémov. Významnou súčasťou ich činnosti bude organizovanie informačných seminárov. RC budú tiež zodpovedné za získavanie informácií o rôznych nástrojoch podpory, ktoré je možné realizovať v konkrétnom regióne a území, a potenciálnym žiadateľom bude poskytovaná metodická pomoc.

RC sa zriaďujú v každom krajskom meste: Prešov, Košice, Banská Bystrica, Žilina, Trnava, Trenčín, Nitra; územie Bratislavského kraja bude pokryté priamo Odborom regionálnych centier MIRRI SR.

Celkovo MIRRI SR zamestná 86 ľudí pre PO 2021-2027, plánovaná obsadenosť v regiónoch je nasledovná:

- 67 projektových koordinátorov v krajských mestách Prešov, Košice, Banská Bystrica, Žilina, Nitra, Trenčín a Trnava,
- 19 zamestnancov v Bratislave na odbore regionálnych centier a odbore koordinácie územných stratégií, ktorí zároveň odborne pokryjú územie BSK.

	Miesto	Predpokladaný termín otvorenia
1.	Trenčín	október 2022
2.	Trnava	september 2022
3.	Prešov	september 2022
4.	Nitra	september 2022
5.	Banská Bystrica	október 2022
6.	Žilina	september/október 2022
7.	Košice	október 2022

Súčasťou AK regionálnych centier v počte 175 budú aj zamestnanci MPSVR SR (28 AK), ÚSVRK (12 AK) a UVO (16 AK) budú podporení z P SK. Zároveň budú súčasťou RC aj zamestnanci MPRV SR (12 AK), ktorí budú hradení z PRV 2021 – 2027 a zamestnanci ÚV SR POO (6 AK), ktorí budú hradení z Operačného programu Efektívna verejná správa. Aktuálne prebiehajú rokovania o zaradení AK MŽP SR (SAŽP) v predpokladanom počte 15 do RC, ktorí budú zapojení do implementácie POO.

RC MIRRI SR bude tzv. „one-stop-shopom“, čo umožní vytvorenie podmienok pre integráciu výkonu štátnej správy v oblasti informovania a poradenstva, a zjednodušenie prístupu občanov k informáciám, resp. poradenstvu poskytovaného zo strany štátnych orgánov v oblasti EÚ fondov. Z prostriedkov TP bude podporená nasledovná činnosť regionálnych centier v oblasti fondov EÚ:

- **všeobecná podpora žiadateľov a prijímateľov** formou:
 - poskytovania základných informácií o fondoch EÚ;

- poradenstva pri identifikovaní vhodnej výzvy na financovanie zámeru, o oprávnených aktivitách, typoch oprávnených výdavkov, projektov, podpora pri práci s informačným monitorovacím systémom, pomoc pri riešení komplikácií či problémov súvisiacich s prípravou, vyhľadávanie partnerov;
- organizovania informačných seminárov k výzvam.
- **podpora pri príprave projektov** vo forme:
 - poradenstva pri príprave ŽoNFP.
- **podpora pri realizácii projektov** vo forme:
 - konzultácií pri príprave žiadostí o platbu, monitorovacích správ, zmenových konaniach a pod.
- **podpora procesov dlhodobého integrovaného regionálneho plánovania** na úrovni samosprávnych krajov a funkčných mestských územiach a podpory sieťovania a spolupráce všetkých socio-ekonomických partnerov v území.

Žiadatelia z mimovládneho sektora budú informačne a konzultačne podporení pri tvorbe projektov a projektových žiadostí prostredníctvom kapacít regionálnych centier, ktoré budú zabezpečovať informačné semináre a poskytovať ďalšie informácie ohľadom zapojenia sa do dopytovo orientovaných výziev P SK. Zamestnanci regionálnych centier budú vyškolení v téme špecifického postavenia mimovládneho sektora.

RRC ďalej budú viesť regionálnu databázu subjektov mimovládneho sektora, ktoré v území pôsobia, za účelom proaktívneho oslovovania a informovania o možnostiach čerpania finančnej pomoci zo zdrojov EÚ.

V prípade zapojenia subjektov mimovládneho sektora do aktivít v rámci IÚI, konzultačnú podporu pri tvorbe formuláru projektového zámeru IÚI a následne formuláru ŽoNFP zabezpečujú kapacity TS rád partnerstva alebo administratívne kapacity UMR.

AK v rámci regionálnych centier MIRRI SR (zdroje P SK)

142

Z toho: AK MIRRI SR	86
AK ÚVO	16
AK MPSVR SR	28
AK ÚSVRK_MRK	12
AK RC MIRRI SR mimo zdrojov P SK 21-27	33
AK RC MIRRI SR spolu:	175

Okrem vyššie uvedených mechanizmov regionálnej úrovne bude zabezpečená aj **podpora budovania analytických kapacít v územnej samospráve v počte 32 – 44 AK.**

Cieľom tejto podpory bude udržanie existujúcich a vytvorenie nových analytických kapacít na úrovni subjektov územnej samosprávy. Podporené analytické kapacity budú zabezpečovať analytickú podporu pri tvorbe a implementácii verejných politík na úrovni územnej samosprávy. Predmetom činnosti analytických kapacít na úrovni územnej samosprávy nebude projektová činnosť, čím sa budú odlišovať od ostatných AK v území. Z tohto dôvodu nebudú financované zo zdrojov TP P SK ale priamo z Politického cieľa 5. Predmetná alokácia bude zaradená aj do alokácie IÚS/UMR.

Analytické kapacity v územnej samospráve

32 – 44

2.2.3. Subjekty poskytujúce poradenstvo v území

V prípade identifikácie nedostatku AK potrebných na kvalitnú a včasnú prípravu projektov, resp. ich implementáciu, **vyhlási MIRRI SR dopytovo-orientovaný výzvu** na podporu subjektov poskytujúcich poradenské služby v území **s cieľom podporiť 70 AK v území.** Jej cieľom bude podpora AK na úrovni

subjektov, ktoré poskytujú poradenskú činnosť v území (napr. regionálne rozvojové agentúry, rozvojové agentúry VÚC, neziskové organizácie poskytujúce poradenskú činnosť a pod.). Predmetná podpora bude cieľená najmä na žiadateľov a prijímateľov z radov malých obcí (do 1 000 obyv.), prípadne neziskových organizácií.

DOP schéma

70

Zo zdrojov P SK sa budú financovať administratívne kapacity nevyhnutné na prípravu a realizáciu projektov. Náklady na prípravu a realizáciu projektov budú súčasťou paušálnych nepriamych nákladov v súlade s článkom 54 všeobecného nariadenia a to najmä s bodom a) pre investičné projekty financované z EFRR. V PO 2014-2020 boli spomenuté náklady súčasťou nepriamych nákladov a pokrývali náklady prijímateľov, ktoré súviseli s riadením projektov. Oprávnenosť nákladov na prípravu a realizáciu projektov umožnila bezproblémové financovanie nákladov prijímateľov a rôznych regionálnych agentúr aj napriek tomu, že nepriame náklady na investičné projekty boli často limitované na maximálne 3% z priamych nákladov. Regionálne agentúry pripravovali projekty, občas boli prijímateľom a často poskytovali služby externého manažmentu na riadenie projektov.

2.2.4. Ďalšie kapacity priamo v území

Pre podporu žiadateľom a prijímateľom v regiónoch budú podporené aj ďalšie subjekty v území:

- 1. Slovenská inovačná a energetická agentúra (SIEA)** - poskytuje pomoc žiadateľom a prijímateľom prostredníctvom svojich **5 regionálnych energetických centier s 28 zamestnancami v regiónoch Slovenska** (BA - 5, TN - 4, BB - 13, ZA - 1, KE - 5). V novom programovom období sa plánujú tieto kapacity v území zachovať ako expertov v rámci činností plánovaných krajských energetických centier, ako aj regionálnych centier udržateľnej energetiky. Predpokladá sa **vytvorenie 40 regionálnych centier udržateľnej energetiky**, pričom **na každom budú pôsobiť 2-3 experti**. V rámci každého VÚC bude vytvorené krajské energetické centrum, ktoré **zamestná 3-4 expertov**. Okrem týchto expertov bude potrebná aj zodpovedajúca administratívna podpora **v počte do 20 zamestnancov (FTE)**. **V krajských energetických centrách, ako aj RC udržateľnej energetiky tak spolu môže pôsobiť až 170 zamestnancov**. Financovanie bude zabezpečené z PC 2.
- 2. Slovak Business Agency (SBA)** - poskytuje systematickú podporu a odborné poradenstvo pre malých a stredných podnikateľov (MSP), ako aj pre záujemcov o podnikanie prostredníctvom 7 Národných podnikateľských centier (NPC). NPC sú vytvorené v sídlach 7 samosprávnych krajov SR (Trnavský, Trenčiansky, Nitriansky, Žilinský, Banskobystrický, Prešovský a Košický) **a v každom NPC pracuje cca 20 konzultantov, celkovo 143 AK**. Pokračovanie aktivít v novom programovom období sú práve predmetom prebiehajúcich rokovaní. Ambíciu SBA je pokračovať v predmetnej podpore a na základe skúseností z prebiehajúceho programového obdobia ju rozšíriť o nové témy a formy na základe požiadaviek MSP. Financovanie bude zabezpečené z PC 1.
- 3. ÚSV ROS – kmeňoví zamestnanci VÚC pre zabezpečenie procesov participácie** - v PO 2014-2020 boli všetky VÚC podporené v budovaní regionálnych analytických kapacít, za účelom tvorby dát pre „data-driven policies“. Účelom podpory týchto kapacít z PO5 je zabezpečenie kontinuity a udržateľnosti vytvorených regionálnych kapacít. V 6 VÚC (mimo BSK a Trnavský samosprávny kraj) vznikli AK tzv. koordinátorov participácie ako výstup národného projektu Participácia, realizovanom ÚSV ROS. Účelom NP Participácia je monitoring participatívnych procesov na úrovni krajov a využívania dát pre tvorbu politík. Účelom pokračovania, resp. zaradenia podpory regionálnych kapacít pre podporu participácie je zabezpečenie kontinuity a udržateľnosti projektu NP Participácia a zároveň ďalej rozvíjať znalosti a skúsenosti vedenia partnerského dialógu v Radách partnerstva. Vzhľadom na zvýšenú intenzitu územného dialógu v Radách partnerstva je očakávaný aj nárast potrebných kapacít v regiónoch. V súčasnosti v rámci NP Participácia je vytvorených 18 pracovných pozícií v regiónoch (3 pracovné miesta v 6 VÚC) a 2 pracovné miesta na národnej úrovni

(ÚSV ROS). V PO 2021-2027 sa očakáva udržanie pracovných pozícií v regiónoch a ich navýšenie na 24 regionálnych koordinátorov.

Spolu ďalšie AK v území:

SIEA – krajské energetické centrá a RC udržateľnej energetiky	170
SBA – národné podnikateľské centrá	143
ÚSV ROS – zamestnanci VÚC financovaní cez projekt ÚSVROS	24
SPOLU	337

Ako výsledok podpory OP EVS, v rámci udržateľnosti týchto projektov, sa očakáva efektívna implementácia politik súdržnosti 2021 – 2027 v rámci Programu Slovensko, ktorý komplementárne zabezpečí kontinuitu podpory týchto administratívnych kapacít (analytikov, stratégov, sektorových expertov, manažérov a koordinátorov projektov a pod.), ktorí zabezpečia odbornú projektovú prípravu v zmysle regionálnych potrieb a ich špecifik.

V rámci výziev OP EVS pre VUC je aktuálne podporených 89 kapacít zo 77 plánovaných aj vrátane 21 kapacít v rámci Catching up regions (21 kapacít sa týka iba PO, BB a TN). V rámci výziev OP EVS pre NRO - mestá a obce je aktuálne podporených 79 kapacít z 81 plánovaných. Spolu podporených 168 kapacít.

Hlavnými výstupmi zámeru výziev OP EVS pre VÚC a mestá a obce v menej rozvinutých okresoch boli okrem podpory kapacít pre analytickú a strategickú činnosť aj podpora manažérskych kapacít pre tvorbu projektov a to tak, aby bolo možné efektívne implementovať intervencie politik súdržnosti 2021 – 2027 ako aj ďalších iniciatív podporovaných zo strany EÚ, najmä Catching up regions a Uhoľné regióny v prechode (Horná Nitra).

Koncepčnými a strategickými výstupmi boli potom Programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja, pre VÚC Konceptia Smart a ďalšie doplňujúce (nepovinné) koncepčné dokumenty a príprava projektov nadväzujúca na uvedené strategické a koncepčné materiály. Mestá a obce v najmenej rozvinutých okresoch sa mali potom orientovať okrem PHSR najmä na tvorbu projektov vo svojich lokalitách (mikroregionálnych územiach). Je možné konštatovať progres v rámci monitorovania predmetných výziev v implementácii ako aj v napĺňaní cieľov projektov aj napriek predchádzajúcej pandemickej situácii.

V rámci P SK **kontinuita projektov**, realizovaných v rámci OP Efektívna verejná správa **bude zabezpečená aj prostredníctvom opatrení cieľa politiky 5 Európa bližšie občanom**, konkrétne:

- Investície do rozvoja administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych samospráv a mimovládnych neziskových organizácií pôsobiach v komunite alebo partnerov pôsobiach v komunite, na základe skúseností s podporou analytických kapacít na úrovni ústrednej štátnej správy;
- Investície zvyšujúce kvalitu verejných politik a odolnosť demokracie prostredníctvom projektov spolupráce v komunite občianskej spoločnosti a komunity partnerov a samosprávy, prípadne intervenčné projekty v komunite občianskej spoločnosti a komunity partnerov a samosprávy na zvýšenie kvality verejných politik a odolnosť demokracie.

Kontinuitu AK vybudovaných prostredníctvom projektov OP EVS, ako aj AK v regiónoch podporených z iných zdrojov ako OP EVS (napr. kapacity pre implementáciu IROP v regiónoch), zabezpečí členský štát prostredníctvom kombinácie verejných zdrojov (rozpočtu verejnej správy SR, TP, ako aj operatívnych výdavkov ERDF/ESF, napr. v kontexte budovania AK v rámci projektu „Asistencia samosprávam pri komplexnom riešení MRK“.

Opatrenia budú zamerané predovšetkým na podporu analytických kapacít v regiónoch (cca 40 odborníkov) s cieľom prípravy kvalitnejších, na dátach založených politik a strategických dokumentov

na regionálnej úrovni. Oprávnené bude aj pokračovanie zavádzania participatívnych postupov v územnej samospráve podporovaním tzv. koordinátorov participácie.

Z prostriedkov TP budú podporované TS Rád partnerstva a AK územia udržateľného mestského rozvoja. Týmto krokom dochádza oproti programovému obdobiu 2014 – 2020 ku kvalitatívnemu posunu v činnosti zamestnancov územnej samosprávy, podporovaných z TP. Zatiaľ čo v pozícii SO územná samospráva vykonávala iba administráciu projektov, v programovom období 2021 – 2027 budú pomáhať žiadateľom a prijímateľom s prípravou projektov a prispievať tým rozvoju územia. Plánuje sa podpora 80 zamestnancov vyšších územných celkov (TS Rád partnerstva) a 44 zamestnancov jadrových miest udržateľného mestského rozvoja (administratívne kapacity územia udržateľného mestského rozvoja).

Kapacity v území plánuje MIRRI SR z prostriedkov TP podporiť aj prostredníctvom dopytovo orientovanej výzvy, kde predpokladáme financovanie cca 70 expertov, ktorí budú pomáhať s prípravou projektov (napríklad z rozvojových agentúr vyšších územných celkov).

3. Podpora prípravy kvalitných projektov

Slovensko realizuje investície z Politiky súdržnosti 2014-2020 pomalšie ako priemer EÚ aj kvôli nedostatočnej predprojektovej príprave. MIRRI SR ako RO umožní financovanie včasnej prípravy kvalitných projektov vo všetkých cieľoch politiky s výnimkou technickej asistencie (PO1, PO2, PO3, PO4, PO5, FST).

RO a SO umožnia financovanie predprojektovej prípravy za predpokladu preukázania efektívnosti a hospodárnosti.

Predinvestičná a projektová príprava – bude oprávnenou aktivitou v týchto špecifických cieľoch:

RSO1.1	Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií
RSO1.2	Využívanie prínosov digitalizácie pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy
RSO1.3	Posilnenie udržateľného rastu a konkurencieschopnosti MSP a tvorby pracovných miest v MSP, a to aj produktívnymi investíciami
RSO1.4	Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie
RSO1.5	Zvyšovanie digitálnej pripojiteľnosti
RSO2.1	Podpora energetickej efektívnosti a znižovania emisií skleníkových plynov
RSO2.2	Podpora energie z obnoviteľných zdrojov v súlade so smernicou (EÚ) 2018/2001 vrátane kritérií udržateľnosti, ktoré sú v nej stanovené
RSO2.3	Vývoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo transeurópskej energetickej siete (TEN-E)
RSO2.4	Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof, ako aj odolnosti, a to s prihliadnutím na ekosystémové prístupy
RSO2.5	Podpora prístupu k vode a udržateľného vodného hospodárstva
RSO2.6	Podpora prechodu na obehové hospodárstvo, ktoré efektívne využíva zdroje
RSO2.7	Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach, a zníženia všetkých foriem znečistenia
RSO2.8	Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility ako súčasť prechodu na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka
RSO3.1	Rozvoj inteligentnej, bezpečnej, udržateľnej a intermodálnej TEN-T odolnej proti zmene klímy
RSO3.2	Rozvoj a posilňovanie udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility

4P5	Aktívne začlenenie a dostupné služby
4P6	Aktívne začlenenie rómskych komunít
RSO5.1	Podpora integrovaného a inkluzívneho sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho rozvoja, kultúry, prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu a bezpečnosti v mestských oblastiach
RSO5.2	Podpora integrovaného a inkluzívneho sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho miestneho rozvoja, kultúry, prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu a bezpečnosti v iných ako mestských oblastiach
FST	Umožniť regiónom a obyvateľom riešiť sociálne, hospodárske a environmentálne dôsledky spôsobené transformáciou v rámci plnenia energetického a klimatického cieľa Únie do roku 2030 a dosahovania klimaticky neutrálneho hospodárstva Únie do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Predprojektová príprava FST:

Pre úspešnú a včasnú implementáciu zdrojov z FST je nevyhnutné podporiť kapacity v kontexte predprojektovej prípravy na miestnej a regionálnej úrovni. Zároveň je potrebné zabezpečiť vytvorenie efektívnych ľudských kapacít v území na podporu implementácie FST. Potreba posilnenia kapacít na prípravu a implementáciu projektov bola opakovane zdôrazňovaná z územia, pričom je špecificky urgentná vo vzťahu k FST, ktorého časový harmonogram kontrahovania 60% zdrojov je do roku 2023 a implementácie do roku 2026 podliehajúci článku 3 ods. 3, 4, 7 a 9 nariadenia (EÚ) 2020/2094, a preto je pod väčším tlakom ako v prípade iných fondov.

Reflektujúc tieto skutočnosti bude predprojektová príprava pre projekty verejnej správy pokrytá v rámci prioritných osí IROP 1 až 4 (mimo REACT-EÚ). V revízií IROP 13, ktorej predloženie je plánované na júl 2022, bude predprojektová príprava pre projekty programu Slovensko vrátane FST zaradená do oprávnených aktivít príslušných špecifických cieľov. Revízia bude obsahovať aj odhadovanú alokáciu na predprojektovú prípravu ako aj očakávaný počet podporovaných projektov ako indikátora výstupu.

Dodatočnú alokáciu na predprojektovú prípravu v rámci FST budú synergicky dopĺňať prostriedky určené na predprojektovú prípravu pre CURI regióny zo zdrojov REACT-EÚ, a to v prípade území a opatrení, ktoré sú kompatibilné a prierezové aj v kontexte FST. Zároveň, na posilnenie administratívnych kapacít bude využitá aj štandardná dedikovaná časť alokácie FST určená na technickú asistenciu (4% z celkovej alokácie FST). Žiadateľom bude poskytnutá technická asistencia na prípravu projektových zámerov zo strany EK v rámci nástroja TSI, ako aj dedikovaná podpora prostredníctvom JASPERS a nástroja TARGET.

Gestorom a koordinátorom implementácie FST je RO P SK. Implementácia FST bude zabezpečená RO (MIRRI SR) a príslušnými SO (najmä MH, MŽP a MPSVaR). Časť implementácie bude realizovaná prostredníctvom existujúcich kapacít MIRRI SR z aktuálneho programového obdobia. Keďže FST prináša aj nové témy, existujúce kapacity MIRRI SR budú doplnené novými kapacitami v počte minimálne 20 zamestnancov. V oblastiach vecnej pôsobnosti ministerstiev, ktoré sú určené ako SO pre jednotlivé politické ciele sa využije ich expertíza na zabezpečenie implementácie FST.

Podpora kapacít na prípravu projektov v rámci podpory MRK je uvedená v časti 4.

4. Podpora kapacít zapojených do agendy MRK

Cieľom podpory AK v rámci inklúzie marginalizovaných rómskych komunít - AK MRK je zabezpečiť kvalitnú a včasnú implementáciu alokácie P SK určenej na podporu MRK. Vzhľadom na značný objem alokácie vyčlenenej na podporu MRK v novom PO 2021 - 2027, je potrebné zabezpečiť vybudovanie adekvátnej administratívnej podpory priamo v území, ktorá pomôže regionálnym aktérom pripraviť a implementovať projekty na podporu MRK.

Počet AK v území na podporu MRK (NP ESF+ + TP P SK)	227
Počet AK na centrálnej úrovni na podporu MRK (financované z TP P SK)	93-128

	Predpokladaný počet AK v území	Predpokladaný zdroj financovania
Kapacity na regionálnej úrovni		
Asistencia samosprávam pri komplexnom riešení MRK*	165	Fondy EÚ
NP MOPS	15	PO 4 – P SK
NP Pozemky	5	PO 4 – P SK
NP Rozvojové tímy	15	PO 4 – P SK
NP zamestnanosti	15	PO 4 – P SK
Regionálne centrá MIRRI SR (BB, KE, PO, NR)	12	TP – P SK
AK na centrálnej úrovni		
ÚV SR - SO ÚSVRK	88 - 120	TP – P SK
ÚV SR - ÚSVRK (programová jednotka)	5 - 8	TP – P SK
ÚV SR – implementačná jednotka/prijímateľ NP	47**	PO 4 – P SK
Spolu	367-402	PO 4 – P SK; fondy EÚ; TP – P SK

* Analýza potrieb obce, Vytvorenie/vypracovanie komunitného plánu, Vyhľadávanie vhodných nástrojov na financovanie, Posilnenie kapacít samosprávy v projektovom riadení prostredníctvom vzdelávania

**počet kapacít implementačnej jednotky nie je definitívny

Novelou zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov schválenou vládou SR dňa 26.5.2022 sa s účinnosťou od 1. novembra 2022 posilnili, resp. nastavili kompetencie a úlohy pri výkone a pôsobnosti silného Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity v zmysle:

- Úrad vlády SR v rámci svojej pôsobnosti politicky zastrešuje **koordináciu uskutočňovania inklúzie marginalizovaných rómskych komunít**
- **Úlohy pri výkone pôsobnosti** vykonáva na to určená samostatná organizačná zložka Úradu vlády Slovenskej republiky- **Úrad splnomocnenca vlády SR pre marginalizované rómske komunity**
- Úrad vlády Slovenskej republiky je poverený plniť **úlohy sprostredovateľského orgánu v oblasti podpory integrácie marginalizovaných rómskych komunít**, tieto úlohy **vykonáva Úrad splnomocnenca vlády pre marginalizované rómske komunity a splnomocnenec vlády pre marginalizované rómske komunity je na účely poskytovania príspevkov z fondov Európskej únie podľa zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 121/2022 Z. z. o príspevkoch z fondov Európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov štatutárnym orgánom poskytovateľa.**
- Organizačná zložka je na účely pridelovania identifikačného čísla organizácie zapísanou organizačnou zložkou. Úrad vlády Slovenskej republiky vytvára podmienky na samostatný a nezávislý výkon činností organizačnej zložky.

S cieľom posilnenia horizontálneho a strešného dohľadu a zabezpečenia koherencie aktivít na strategickej úrovni nielen zo zdrojov EÚ fondov v téme Inklúzie MRK, ÚSVRK bude predsedať **Rade vlády pre inklúziu MRK**, poradnému orgánu vlády SR. V rámci implementácie prístupu MRK bude uplatňovaný prístup zhora nadol v úzkej spolupráci regionálnych a miestnych aktérov.

Implementácia aktivít na podporu MRK v PO 2021 – 2027 bude zabezpečená prepájaním rôznych aktivít z cieľov politik 2, 3 a 4, a to prostredníctvom integrovaných výziev. **Príprava výziev bude participatívna a zohľadňujúca špecifiká potrieb v území.** Právomoc koordinovať rezorty zo strany ÚSVRK bude špecifikovaná v Zmluve o delegovaní právomocí medzi Riadiacim orgánom a SO. Integrovaná výzva bude katalógom všetkých oprávnených aktivít otvorených počas väčšiny programového obdobia. Návrh výzvy bude čerpať zo skúseností z iniciatívy CuRI, najmä OP LZ riadeného Ministerstvom vnútra SR.

V iniciačnej fáze bude v prostredí ÚSVRK zriadená s podporou MIRRI programová jednotka, ktorej úlohou bude spustenie prípravy programových aktivít. MIRRI SR pomáha v nastavení integrovaných výziev do polovice roka 2023, vzhľadom na skúsenosti s prípravou riadiacej dokumentácie pre EŠIF a prípravou výziev pre ERDF aktivity.

Špecifické aspekty implementácie integrovaných výziev budú zadefinované v riadiacej dokumentácii.

ÚSVRK, ktorý bude vykonávať úlohy SO predpokladá počet 88 AK. V prípade dodatočne navýšenej alokácie EFRR v rámci EFRR iii) bude potrebné navýšiť aj kapacity z technickej pomoci na SO v predpokladanom počte 120 AK. SO bude plniť štandardné úlohy ako programovanie, monitorovanie, hodnotenie, výber projektov, výzvy/vyzvania, kontrola a pod.).

Metodikú k novým intervenciám a asistenciu SO pri príprave výziev bude zastrešovať **programová jednotka** na ÚSVRK, kde sa predpokladá 5 – 8 AK. Programová jednotka nebude súčasťou SO. Úlohou týchto AK bude tvorba politiky pre MRK a tiež ich príspevok bude podstatný pre prípravu obsahu výziev a národných projektov.

Prijímateľom NP na ÚSVRK bude **implementačná jednotka** (47 AK), ktorá bude zastrešovať všetky národné projekty v rámci ESF+ (prípadne aj EFRR, ak bude existovať národný projekt). Implementačná jednotka nie je súčasťou SO.

Kľúčovým cieľom je posilnenie kontaktov s obcami v teréne, ktoré budú pridelené regionálnym centráam MIRRI SR ako manažéri tzv. front office, ktorí sa budú zaoberať žiadateľmi a všetkými zainteresovanými stranami v regiónoch v počte 12 (Prešov 4, Košice 4, B. Bystrica 2, Nitra 2).

Predpokladaný počet administratívnych kapacít pre komplexnú podporu MRK v PO 2021-2027 prostredníctvom Programu Slovensko bude predstavovať 402 AK (227 AK v území a 175 na centrálnej úrovni), čo znamená výrazné navýšenie oproti PO 2014-2020. Z technickej pomoci Programu SK bude financovaných cca 140 AK (ÚSVRK ako SO a programová jednotka a AK MRK v RC MIRRI SR). AK budú podporovať implementáciu národných a dopytových projektov v území a ďalšie AK budú pôsobiť v Regionálnych centráach, ako aj v rámci riadenia SO.

Kapacity nového SO pod ÚSVRK budú posilnené zlúčením existujúcich kapacít PO 5 a PO 6 OP Ľudské zdroje z MV SR. Toto zlúčenie zabezpečí kontinuitu v implementácii PO 2014-2020 a PO 2021-2027. Materiál k delimitácii AK z MV SR na ÚSVRK je v súčasnosti predmetom medzirezortného pripomienkového konania. **Optimálny dátum účinnosti delimitácie je naplánovaný predbežne od marca 2023 tak, aby sa eliminovali negatívne dopady na implementáciu PO 5 a PO 6.**

V období do plánovaného zlúčenia dvoch sprostredkovateľských orgánov v marci 2023 vláda SR zabezpečí, aby sprostredkovateľský orgán implementujúci PO 5 a PO 6 v rámci súčasného OP Ľudské zdroje disponoval dostatočnými finančnými a ľudskými zdrojmi, ktoré mu umožnia efektívne fungovať v rámci jeho plnej kapacity.

Implementáciu národných projektov v území budú zabezpečovať regionálni koordinátori, ktorí budú súčasťou národných projektov. **Táto pozícia bude hradená z EÚ fondov v rámci jednotlivých**

národných projektov. V rámci jednotlivých NP sú stanovené predpokladané počty, ktoré vychádzajú z navrhovanej alokácie pre špecifické ciele.

Časť administratívnych kapacít ÚSVRK bude určená na zvýšenie kvality projektovej dokumentácie. Na základe skúseností z CURI, miestne samosprávy nie sú často schopné vypracovať kvalitnú projektovú dokumentáciu. Podobne ako v prípade CURI a podpory poskytovanej Svetovou bankou, by rozvoj kapacít na kontrolu projektovej dokumentácie mohol výrazne zvýšiť čerpanie finančných prostriedkov aj kvalitu projektov. **Tieto kapacity môžu byť v podobe tzv. "lietajúcich tímov" a asistenčných pracovísk, ktoré môžu starostom a zamestnancom poskytnúť pomoc pri príprave projektov.**

Regionálna úroveň

AK na regionálnej úrovni by mali byť posilnené s cieľom zabezpečiť dostatočné kapacity na prípravu projektov, najmä zamerané na podporu malých miest a obcí. Bude sa pritom vychádzať zo štruktúry regionálnych rozvojových agentúr, ktorá sa využíva v rámci CURI, z analytických tímov slúžiacich regionálnym samosprávam (pokračovanie súčasnej podpory z OP EVS) a z útvarov na podporu implementácie projektov v pôsobnosti Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity. Regionálne rozvojové agentúry a analytické tímy regionálnych samospráv budú dostávať podporu v rámci technickej pomoci, jednotky na realizáciu projektov budú podporované v rámci EFRR.

NP Rozvojové tímy (mäkké investície budú zahŕňať fungovanie odborníkov podľa skutočných potrieb obce s podporou v oblastiach ako bývanie, zamestnanosť, sociálne veci, raná starostlivosť o deti, mediácia medzi majoritnou a rómskou populáciou pod. Súčasťou pilotného projektu budú plány komunitného rozvoja). Činnosť 15 regionálnych koordinátorov (RK) predpokladá:

- metodické vedenie odborníkov v rôznych oblastiach ako bývanie, vzdelávanie, rané detstvo, mediácia, finančná gramotnosť, zamestnanosť, a podobne. v súlade s NRIS⁶, zabezpečenie vzdelávania pre členov rozvojových tímov, logistická a obsahová koordinácia tímov, spracovanie príslušnej dokumentácie a administratíva súvisiaca s výkonom rozvojových tímov;
- zároveň títo RK zabezpečujú koordináciu zapojených subjektov/užívateľov z administratívneho, vecného a odborného hľadiska.

NP Asistencia samosprávam pri komplexnom riešení MRK

Základným pilierom bude sieť expertov 165 RK špecializovaných na pomoc a podporu obciam s prítomnosťou ľudí z MRK pri efektívnejšom využívaní dostupných zdrojov a nástrojov pre zlepšenie životných podmienok obyvateľov.

Základné činnosti/aktivity, intervencie:

- Spolupráca s obcami pri aktualizácii potrieb sídelnej komunity (majorita/minorita);
- Konzultácie návrhov opatrení a stratégií pre jednotlivé oblasti života obce, výber vhodných finančných nástrojov;
- Pomoc pri zabezpečení dokumentácie k využitiu vybraných finančných nástrojov (tvorba analýz, podkladov, projektov);
- Podpora budovania kapacity obcí pre efektívnejšiu implementáciu miestnych politík vytváraním učiacich sa projektových tímov;
- Zosúladzovanie plánu opatrení, projektov obcí s prihliadnutím na plány regionálneho rozvoja samosprávnych krajov a opatrení plánovaných na centrálnej úrovni;
- A iné.

Výsledok

- Skvalitnenie miestnej samosprávnej politiky s dôrazom na riešenie témy MRK cez tvorbu analýz, stratégií a využívaním dostupných zdrojov;
- Zlepšenie životných podmienok obyvateľov s dôrazom na riešenie situácie ľudí z MRK v zapojených obciach predovšetkým dobudovaním chýbajúcej infraštruktúry;

⁶ Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030

- A iné.

Cieľové skupiny:

- zamestnanci samospráv obcí a miest z ARK 2019 zodpovední za tvorbu miestnej politiky a prípravu a implementáciu opatrení;
- v širšom zmysle aj všetci obyvatelia obcí (majorita/minorita).

Zamestnávateľ/zdroj

- vyššie územné celky – samosprávne kraje ako partneri NP (NP PO4 –P SK) v závislosti od počtu obcí s prítomnosťou ľudí z MRK (najväčšie skupiny expertov budú pôsobiť v KSK, PO SK a BB – SK/40 – 45, v ostatných 4 SK (NR, ZA, TT, TN) budú pôsobiť menšie tímy/5); (je plánovaná diskusia so samosprávnymi krajinami).

ÚSVRK bude zodpovedať za celkové riadenie národného projektu, pričom zabezpečí najmä nasledovné činnosti:

- riadenie projektu,
- koordináciu podaktivít,
- metodické usmerňovanie regionálnych koordinátorov,
- riadenie projektového tímu, vedenie personálnej agendy,
- finančné riadenie projektu,
- zúčtovanie poskytnutých finančných prostriedkov/NFP,
- monitorovanie, hodnotenie, informovanosť a komunikáciu projektu,
- obstarávanie tovarov a služieb,
- kontrolnú činnosť v rámci projektu a pod.

Riadenie projektu bude zabezpečovať ÚV SR/ÚSVRK prostredníctvom interných zamestnancov v súlade s rozhodnutím o schválení projektu, usmerneniami RO/SO, internými predpismi a smernicami, ako aj ostatnými záväznými dokumentmi a platnými právnymi predpismi SR. V rámci projektu sa predpokladá spolupráca s externými expertmi, lektormi a supervízormi.

Predpokladá sa vytvorenie projektového tímu v zložení:

- Hlavný projektový manažér (HPM) – úroveň ÚSVRK – koordinuje obsahovú, administratívnu a finančnú stránku projektu
- Finančná:
 - Projektoví manažéri (ÚSVRK)
 - štandardné spracovanie ŽoP, MS a iné
 - spolupráca s RK a HPM
- Obsahová:
 - Metodik (ÚSVRK)
 - zabezpečenie obsahu jednotlivých aktivít projektu
 - Metodické usmerňovanie a spolupráca HRK, RK, obcí
 - Hlavný regionálny koordinátor (regióny)
 - riadenie činnosti a usmerňovanie RK
 - zabezpečenie technickej časti spojenej s výkonom RK
 - Spolupráca s metodikmi a HPM
 - Regionálny koordinátor (165 AK) (regióny)

Každý z plánovaných národných projektov, bude mať zabezpečený **samostatný projektový tím**, ktorý bude zabezpečovať obdobné činnosti. Projektový tím a ďalšie pozície ako sieť regionálnych koordinátorov v rámci hlavných aktivít projektov a podporných aktivít projektov, budú hradení z fondov EÚ.

NP Miestne občianske poriadkové služby (NP MOPS) (nadviazanie na úspešný projekt v OP IZ v PO

2014-2020). V rámci plánovaných činností NP, 15 RK budú vykonávať nasledovné činnosti:

- metodické vedenie a usmerňovania členov MOPS;
- zabezpečovanie vzdelávania a rozvoj členov MOPS;
- spolupráca s externými partnermi a metodické vedenie samosprávy pri vedení a zamestnávaní členov MOPS;
- koordinácia zapojených subjektov/užívateľov z administratívneho, vecného a odborného hľadiska.

NP Pozemky (nadviazanie na úspešný projekt v OP ĽZ v PO 2014-2020 s názvom „Podpora vysporiadania právnych vzťahov k pozemkom v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít). V rámci plánovaných aktivít národného projektu, 5 RK bude vykonávať tieto činnosti:

- zabezpečovanie usmerňovacích, poradenských, sprostredkovateľských, informačných a osvetových služieb;
- organizovanie skupinových a individuálnych stretnutí v obci;
- metodická podpora – kúpne, nájomné zmluvy na pozemky, geometrické plány, znalecké posudky;
- konzultácie s obcami a obyvateľmi MRK.

NP Zamestnanosť

Činnosť 15 RK bude zameraná na:

- metodické usmerňovanie a vedenie mentorov, odborníkov na vzdelávanie a HR;
- komunikáciu so zapojenými firmami a partnerskými organizáciami;
- komunikáciu so samosprávou a relevantnými štátnymi organizáciami (napr. UPSVaR);
- zabezpečenie koordinácie zapojených subjektov/užívateľov z administratívneho, vecného a odborného hľadiska.

ÚSVRK stavia aktivity regionálnych koordinátorov na svojej dlhodobej skúsenosti. V rámci Slovenskej republiky úrad zabezpečuje svoje činnosti prostredníctvom desiatich pracovísk/regionálnych kancelárií v lokalitách: Banská Bystrica, Humenné, Kežmarok, Košice, Michalovce, Nitra, Prešov, Rimavská Sobota, Spišská Nová Ves a Svidník. Táto existujúca sieť je základným predpokladom na efektívne posilnenie regiónov o ďalšie kapacity za účelom zabezpečenia cieľovej podpory MRK v PO 2021-2027. Počet a rozloženie regionálnych kancelárií sa môže v budúcnosti zmeniť v závislosti od schválenej alokácie⁷.

Okrem uvedených oblastí budú podporované aj aktivity zamerané na boj proti protirómskemu rasizmu, zlepšenie situácie mladých Rómov, podporu rodovej rovnosti a postavenia rómskych dievčat a žien, podporu kapacít a fungovania rómskych a pro-rómskych mimovládnych organizácií. Všetky obce budú mať tiež prístup k projektom EFRR zameraných na svojpomocnú výstavbu a rekonštrukciu a výstavbu vhodných foriem bývania pre MRK.

➤ **Implementácia aktivít v oblastiach MRK**

- Previazanosť jednotlivých opatrení/aktivít bude zabezpečená prostredníctvom **Komisie pri Monitorovacom výbore (MV) pre Program Slovensko pre MRK**. Dohľad nad celým komplexným integrovaným prístupom bude zabezpečovať štandardný **Monitorovací výbor**.
- **Komisia pri MV bude mať právomoc monitorovať len priority riadené ÚSVRK (pokračovanie súčasného modelu v rámci OP ĽZ PO5, PO6)**. Členmi Komisie pri MV pre MRK budú zástupcovia ÚV SR, ÚSVRK, zástupcovia územnej samosprávy (VÚC/mestá/obce), zástupcovia relevantných rezortov (MŽP SR, MDV SR, MPSVR SR, MŠVVŠ SR a MZ SR), riadiaceho orgánu (MIRRI SR) a zástupcov ostatných partnerov (napr. zástupcov MNO aktívnych v tematike MRK, vrátane partnerov nominovaných relevantnými nezávislými inštitúciami).

⁷ Viac o aktivitách v rámci regionálnej koordinácie je možné nájsť aj na stránke ÚSVRK: <https://www.romovia.vlada.gov.sk/urad/odbor-regionalnej-koordinacie/?csr=17251321116063950079>

- **Kľúčové kompetencie Komisie pri MV pre MRK budú zahŕňať najmä:** prijímať strategické rozhodnutia ovplyvňujúce riadenie podpory MRK, monitorovať plnenie alokácie pre MRK, ktorú riadi a implementuje ÚSVRK (finančný a fyzický pokrok);
- **rozhodovať o komplexných projektoch navrhnutých z priorit CP 2, 3 a 4 (len osobitnej priority MRK) zameraných na začlenenie MRK (poskytovanie vyjadrenia MV);** t. j. schvaľovať konsolidované zámery výziev a národných projektov vrátane rozsahu aktivít, oprávnených prijímateľov, oprávneného územia, času, celkové rámcové podmienky oprávnenosti;
- zabezpečiť posúdenie a odsúhlasenie súladu pripravovaných výziev a písomných vyzvaní so strategickými dokumentmi v území, najmä ich príspevku k plneniu Stratégie Rómov do roku 2030 a jej akčných plánov, s cieľom zachovať bottom-up princíp;
- monitorovať implementáciu projektov MRK (sledovať napĺňanie cieľov, míľnikov, navrhovať nápravné riešenia); sledovať plnenie AP Stratégie Rómov prostredníctvom fondov;
- poskytovať informácie MV pre Program Slovensko v oblasti podpory MRK.

Okrem AK v PO 2014 – 2020 viac ako 4 000 expertov/asistentov pôsobiacich v teréne poskytovalo komplexnú cielenú pomoc v špecifických oblastiach, akými sú vzdelávanie, sociálna starostlivosť, sociálna inklúzia, zdravotníctvo a všeobecná podpora pre kľúčové zainteresované strany na komunitnej úrovni. Experti boli financovaní z národných projektov ESF a jedného dopytovo orientovaného projektu. V PO 2021 – 2027 sa počet expertov ešte posilní alebo aspoň zachová a budú financovaní P SK.

Podporované **klúčové ciele v Programe Slovensko** vychádzajú zo **Stratégie rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030**⁸. Uvedené ciele, navrhované aktivity a intervencie sú zapracované aj v rámci Akčných plánov spomínanej Stratégie 2030 a pomáhajú v napĺňaní definovaných indikátorov a cieľov Stratégie 2030. **Financovanie oprávnených aktivít bude realizované prostredníctvom fondov EÚ a štátneho rozpočtu** a budú ich zabezpečovať kompetentné orgány a inštitúcie

5. Posilnenie kapacít partnerov

Základný rámec pre spoluprácu a partnerstvo so zástupcami občianskej spoločnosti v súlade s Delegovaným nariadením Komisie (EÚ) č. 240/2014 zo 7. januára 2014 o európskom kódexe správania pre partnerstvo v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov je nastavený v dokumente „Systém riadenia spolupráce a partnerstva so zástupcami občianskej spoločnosti pri príprave, implementácii a monitoringu fondov EÚ v programovom období 2021-2027“ (ďalej „Systém riadenia spolupráce a partnerstva“). Systém riadenia spolupráce a partnerstva bol pripravený ÚSVROS v spolupráci s MIRRI SR.

Tento rámcový dokument vymedzuje pôsobnosť a vzťahy subjektov vstupujúcich do riadenia systému partnerstva a spolupráce so zástupcami občianskej spoločnosti, zohľadňujúc spôsoby a mieru zapojenia zástupcov občianskej spoločnosti do procesov prípravy, implementácie a monitorovania fondov EÚ v programovom období 2021 – 2027. Dokument bol dňa 15.11.2021 schválený podpredsedníčkou vlády a ministerkou MIRRI SR a dňa 15.03.2022 Rada vlády SR pre MNO jednohlasne schválila uznesenie k Systému riadenia partnerstva. Systém partnerstva možno považovať za formálne odobrený aj zo strany platforiem MNO, aj zo strany rezortov.

Cieľom Systému partnerstva je zabezpečiť kvalitné nastavenie procesov na všetkých úrovniach riadenia a implementácie tak, aby účasť zástupcov občianskej spoločnosti na príprave, riadení a implementácii fondov EÚ bola efektívna, transparentná a postavená na jasných pravidlách.

Medzi ciele implementácie princípu partnerstva v riadení implementácie fondov EÚ je zahrnutá:

- efektívna a účelná implementácia fondov EÚ pomocou spätnej väzby,

⁸ https://www.romovia.vlada.gov.sk/site/assets/files/1113/strategia_2030.pdf?csrt=5048373209042170431

- legitimita rozhodnutí zodpovedných inštitúcií informovaním verejnosti,
- efektívna kontrola z vonkajšieho prostredia,
- informovanosť verejnosti o fondoch EÚ všeobecne a o dosiahnutých výsledkoch.

V predmetnom dokumente⁹ sú jasne vymedzené zodpovednosti MIRRI SR, ÚSVROS a Komory MNO Rady vlády SR pre MNO ako aj spôsob nominácie a výberu členov MV zastupujúcich subjekty občianskej spoločnosti.

Úloha zástupcov občianskej spoločnosti (OS) v systéme riadenia implementácie fondov EÚ bude zameraná najmä na:

- monitoring fondov EÚ – výkon úloh členov MV a komisií pod MV
- účasť na príprave výziev
- účasť v regionálnych radách partnerstva pre implementáciu IÚS

Budovanie AK na strane OS zastreší a koordinuje ÚSVROS v spolupráci s Komorou MNO Rady vlády SR pre MNO a s platformami mimovládnych neziskových organizácií.

ÚSVROS je gestorm otvoreného vládnutia na Slovensku

- v spolupráci s Komorou MNO vytvoril a koordinoval nominačný mechanizmus pre zástupcov MNO v monitorovacích výboroch a pracovných skupinách v PO 2014 – 2020 a pri príprave PO 2021 - 2027.
- zabezpečuje informovanie o procese implementácie a programovania fondov EÚ v sektore občianskej spoločnosti.
- sprostredkuje dialóg a výmenu informácií medzi sektorom a verejnou správou, zber podnetov a vstupov do procesov spojených s fondami EÚ z prostredia OS.
- od roku 2017 realizuje v partnerstve s ÚPVII/MIRRI SR projekty TP Partnerstvo, v rámci ktorých otestoval a realizoval postupy pre zefektívnenie výkonu princípu partnerstva a skvalitnenie účasti zástupcov občianskej spoločnosti na implementácii fondov EÚ.

V rámci projektov Partnerstvo (fáza 1 až 4)¹⁰ realizovaného v rámci PO 2014-2020 a financovaného z OP TP vytvoril

- základnú kapacitu, ktorá je potrebná na zavedenie systému podpory budovania administratívnych kapacít na strane OS v novom programovom období fondov EÚ;
- bol vypracovaný a schválený Systém riadenia spolupráce a partnerstva, ktorý vymedzuje pôsobnosť, oblasti aplikácie a úlohy pre Princíp partnerstva v PO 2021 – 2027;
- boli vypracované podporné metodické a analytické podklady pre zvyšovanie kvality partnerstva pri riadení a monitoringu implementácie fondov EÚ.

Zabezpečenie výkonu povinností ÚSVROS uvedených v Systéme riadenia spolupráce a partnerstva sa podporí z TP Programu Slovensko.

Medzi predpokladané projektové aktivity patrí najmä:

- Riadenie spolupráce a partnerstva s občianskou spoločnosťou t.j. výkon úloh ÚSVROS definovaných v Systéme riadenia spolupráce. ÚSVROS v spolupráci s Komorou MNO Rady vlády SR pre MNO (Komora) a s MIRRI SR dokončí a zavedie do praxe systém nominácie a výberu zástupcov OS.
- ÚSV ROS bude poskytovať administratívnu podporu zástupcom OS v systéme riadenia implementácie fondov EÚ (členovia MV a PS pod MV a pod.).

⁹ Dokument je zverejnený na webovej stránke ministerstva vnútra https://www.minv.sk/?ros_vsetky-spravy&sprava=system-riadenia-spoluprace-a-partnerstva-so-zastupcami-obcianskej-spolocnosti-pri-priprave-implementacii-a-monitoringu-fondov-eu-v-programovom-obdobi-2021-2027

¹⁰ Technické a finančné informácie o projektoch Partnerstvo a výstupy projektov sú dostupné na: https://www.minv.sk/?ros_ptp_partnerstvo

- ÚSV ROS, v spolupráci s Komorou ako nominujúcou inštitúciou, bude zabezpečovať kontrolu kvality výkonu činností zástupcov OS financovaných z prostriedkov TP.
- ÚSV ROS bude v spolupráci s Komorou a strešnými organizáciami v sektore OS identifikovať, aktivizovať a prepájať jednotlivcov a organizácie, s cieľom efektívnej výmeny informácií a zvýšenia pripravenosti zástupcov OS zapojiť sa do procesov riadenia implementácie fondov EÚ.
- ÚSV ROS v spolupráci MIRRI SR, s Komorou MNO a relevantnými inštitúciami verejnej správy bude zvyšovať povedomie v sektore OS v oblastiach:
 - participácie;
 - procesov spojených s tvorbou a implementáciou verejných politík;
 - systému riadenia implementácie fondov EÚ.

Predpokladaný počet kapacít v rámci daného projektu bude cca 10 zamestnancov ÚSVROS, ktorých financovanie bude zabezpečené z TP Programu Slovensko.

ÚSVROS ako gestor otvoreného vládnutia realizuje v PO 2014-20 národné projekty zamerané na oblasť participácie. Z OP EVS bol zrealizovaný NP *Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík I* (PARTICIPÁCIA I). Výsledkom je zrealizovaná pilotná schéma participatívnej tvorby verejných politík a knižná edícia Participácia. Aktuálne sa pripravuje z OP EVS NP projekt „Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík II“ v partnerstve so 6 samosprávnymi krajinami a v spolupráci s vybranými ÚOŠS. Projekt predstavuje 2. fázu podpory zavádzania participácie do praxe verejnej správy, zameranú na profesionalizáciu a optimalizáciu interných procesov riadenia participatívnych procesov. V rámci neho sa realizujú aktivity zamerané na budovanie vlastných kapacít ÚSVROS a podporu budovania kapacít pre oblasť participatívnej tvorby verejných politík vo všetkých ekosystémoch verejnej správy a OS. Špeciálny dôraz sa venuje budovaniu kapacít v prostredí ÚOŠS a RÚS. V súčasnosti v rámci NP Participácia je vytvorených 18 pracovných pozícií v regiónoch (3 pracovné miesta v 6 VÚC) a 2 pracovné miesta na národnej úrovni (ÚSV ROS).

V PO 2021-2027 sa podporí budovanie AK na strane RÚS z projektu (financovaného z PO 5), ktorým sa zabezpečí kontinuita práce koordinátorov participácie v prostredí regionálnej územnej samosprávy s dôrazom na participatívnu prípravu a implementáciu IÚS. Vzhľadom na zvýšenú intenzitu územného dialógu v Radách partnerstva je očakávaný aj nárast potrebných kapacít v regiónoch (koordinátori participácie). Účelom pokračovania, resp. zaradenia podpory regionálnych kapacít pre podporu participácie je zabezpečenie kontinuity a udržateľnosti projektu NP Participácia a zároveň ďalej rozvíjať znalosti a skúsenosti vedenia partnerského dialógu v Radách partnerstva. V rámci projektu, ktorý bude v PO 2021-2027 nadväzovať na projekt Participácia II sa predpokladá navýšenie počtu regionálnych koordinátorov z 18 na 24 s cieľom pokryť všetky samosprávne kraje, vrátane Bratislavského a Trnavského samosprávneho kraja.

Hlavné aktivity pripravovaného projektu budú zamerané na:

- metodické riadenie koordinátorov participácie v prostredí regionálnej územnej samosprávy s dôrazom na participatívnu implementáciu IÚS;
- technickú a finančnú podporu koordinátorov participácie v prostredí regionálnej územnej samosprávy s dôrazom na participatívnu implementáciu IÚS;
- zvyšovanie povedomia o prínosoch zapájania verejnosti do participatívneho riadenia a implementácie IÚS.

MIRRI SR ako gestor administratívnych kapacít, v súčinnosti s ÚSVROS zabezpečí vzdelávanie pre zamestnancov RO a SO a poskytne súčinnosť pri zabezpečení vzdelávacích aktivít pre zástupcov občianskej spoločnosti vstupujúcich do systému riadenia implementácie a monitoringu fondov EÚ.

Podpora budovania kapacít ostatných socio-ekonomických partnerov sa bude poskytovať predbežne vo výške 0,67 % z alokácie ESF+ v rámci aktivity ŠC ESF+ b) - Rozširovanie a rozvoj kapacít sociálnych partnerov na zabezpečenie sociálneho dialógu na národnej a európskej úrovni. Okrem toho budú kapacity organizácií občianskej spoločnosti podporované aj prostredníctvom podpory projektových

pracovníkov v projektoch podporovaných v rámci špecifických cieľov ESF+.

Dôležitou oblasťou, ktorej je potrebné venovať pozornosť aj v PO 2021-2027, je posilnenie administratívnych **kapacít sociálno-ekonomických partnerov** zapojených do tvorby politik, prípravy konkrétnych opatrení a implementačných procesov. Sociálno-ekonomickí partneri budú neoddeliteľnou súčasťou implementácie a monitorovania implementácie fondov EÚ v SR. Bola vytvorená pracovná skupina pre partnerstvo, ktorá pripravila príslušné kapitoly v Partnerskej dohode a v Programe Slovensko s cieľom zohľadniť princíp partnerstva stanovením hlavných cieľov SR v novom programovom období.

Projekty Podpora kvality sociálneho dialógu (PKSD) aj Centrá sociálneho dialógu (CSD) preukázali významný podiel na zvýšení hodnoty sociálneho dialógu. Na základe skúseností s PO 2014-2020 jediným pokračujúcim projektom bude PKSD aj v PO 2021-2027. Zároveň projekt bude musieť hneď od počiatku preukázať jasnú orientáciu na transparentnosť implementačných procesov. Celkovo je možné konštatovať, že pozitívna skúsenosť s budovaním administratívnych kapacít v oboch projektoch v PO 2014 - 2020 preukázala opodstatnenosť pokračovať v realizácii podpory sociálneho dialógu aj od roku 2021. Doterajšia skúsenosť zároveň ukazuje, že existujú dve zásadné línie podpory pri budovaní expertných kapacít u sociálnych partnerov HSR:

- flexibilita pri definovaní obsahu budúceho projektu; je vhodnejšie prispôbiť obsah meniacim sa okolnostiam, ako napr. COVID-19,
- pokračovanie vo formáte dlhodobého národného projektu založenom na princípe partnerstva, keďže prijímateľ si postupne vytvoril potrebné koordinačné a administratívne kapacity potrebné na realizáciu projektu, čím sa podarilo znížiť administratívnu záťaž u partnerov projektu, ktorými sú sociálni partneri v rámci HSR.

Obdobné postupy a princípy spolupráce, ako sú zadefinované pre zástupcov občianskej spoločnosti v Systéme riadenia spolupráce a partnerstva so zástupcami občianskej spoločnosti pri príprave, implementácii a monitoringu fondov EÚ v PO 2021 – 2027, budú aplikované (po zohľadnení špecifik) aj pre ostatných hospodárskych a sociálnych partnerov. Výber partnerov a ich zapojenie do činnosti monitorovacieho výboru pre program zriadený RO (Program Slovensko) bude zabezpečený v súlade s princípom partnerstva, v zmysle delegovaného nariadenia Komisie k Európskemu kódexu pre partnerstvo. Pri výbere budú vzaté do úvahy doterajšie skúsenosti s partnermi v rámci PO 2014 – 2020, ich aktívna účasť, výsledky v príslušnej oblasti pôsobnosti a potreba pokrytia všetkých oblastí programu relevantnými reprezentatívnymi partnermi. V procese implementácie programu budú RO zriadené expertné pracovné skupiny pod monitorovacím výborom za účasti tematicky príslušných relevantných partnerov, ktoré budú aktívne spolupracovať s RO na činnosti monitorovacieho výboru a realizácii programu.

6. Podpora budovania nových administratívnych kapacít

Podpora študijných programov vysokých škôl (VŠ) v oblasti podpory budovania nových AK bude podporená z TP P SK. Cieľom tejto podpory je nadviazať na pozitívne výsledky projektu podpory budovania nových AK v spolupráci s verejnými vysokými školami v PO 2014-2020 v rámci OP TP (do projektu bolo zapojených cca 500 študentov). Podporené budú existujúce, alebo príprava nových študijných programov zameraných na oblasť Kohéznej politiky a jej špecifik. V rámci študijných programov budú využívané inovatívne prístupy vo vzdelávaní, prepájanie teoretickej prípravy s praxou (študenti budú priamo participovať na činnosti subjektov zabezpečujúcich implementáciu fondov EÚ a projektovom riadení) ako aj získavanie know-how zo zahraničia. Absolvovanie podporených študijných programov urýchli proces prípravy nových AK a skráti adaptačnú dobu potrebnú na zaučenie nového zamestnanca v praxi. Absolventi týchto študijných programov budú uplatniteľní nielen na úrovni centrálnych orgánov (RO, SO), ale tiež na úrovni žiadateľov a prijímateľov v území (obce, mestá, VÚC, podnikateľský sektor, MNO). Za účelom plošného pokrytia celého územia Slovenska budú podporené študijné programy v každom z regiónov NUTS2.

7. Hlavné oblasti podpory z TP Programu Slovensko

Na základe pozitívnych skúseností s implementáciou prostriedkov TP sa SR v súlade s čl. 36 ods. 4 všeobecného nariadenia rozhodla využiť spôsob financovania založený na skutočných výdavkoch. SR sa tak rozhodla tiež vzhľadom k riziku potenciálne vysokých nárokov na prostriedky štátneho rozpočtu v prvých rokoch implementácie PO 2021 – 2027.

PO 2021 – 2027 prináša pre SR veľké príležitosti a výzvy. Zoštíhlenie implementačných štruktúr s jedným silným RO prinesie zjednodušenie implementácie fondov EÚ vďaka jednotným pravidlám nastaveným jedným RO, jednoznačné určenie zodpovednosti a zefektívnenie riadenia, kontroly a auditu fondov EÚ na úrovni štátnej správy. Nepochybným prínosom zoštíhlenia implementačných a riadiacich štruktúr bude aj úspora nákladov na ich činnosť. Na základe požiadaviek EK, ale aj na základe skutočných potrieb regiónov bude na druhej strane pomoc smerovaná priamo do regiónov v podstatne väčšej miere ako v predchádzajúcich obdobiach. Zjednodušene možno povedať, že úspora finančných prostriedkov na úrovni ústredných orgánov štátnej správy a ostatných subjektov zapojených do implementácie, riadenia, kontroly a auditu bude plne využitá pre podporu žiadateľov priamo v regiónoch. V zmysle uznesenia vlády SR č. 489/2021 bolo pre riadenie, implementáciu, kontrolu a audit EŠIF v PO 2014 – 2020 schválených 3 332 miest AK, ktoré bolo možné refundovať z prostriedkov TP. Vďaka zoštíhleniu implementačných a riadiacich štruktúr, a zjednodušeniu implementácie sa predpokladá úprava AK na horizontálnej a implementačnej úrovni od roku 2024.

Z prostriedkov TP budú financované 3 základné úrovne subjektov:

Horizontálna úroveň: ide o subjekty na horizontálnej úrovni, ktoré neimplementujú konkrétnu vyčlenenú alokáciu P SK (okrem subjektu implementujúceho TP).

Implementačná úroveň (SO): predstavujú jednotlivé SO definované v rámci uznesenia vlády SR č. 641/2021 k Návrhu na určenie subjektov, ktoré budú vykonávať úlohy SO pre Operačný program Slovensko. Niektoré SO ako napr. ÚVO alebo ÚSVRK sú zaradené pod horizontálnu úroveň. Cieľom je zefektívniť štruktúru subjektov zodpovedných za implementáciu P SK v porovnaní s PO 2014-2020.

Regionálna úroveň: v porovnaní so súčasným PO bude veľký dôraz kladený na podporu inštitúcií a partnerov zabezpečujúcich implementáciu fondov EÚ priamo v prostredí regiónov SR, ktorými sú Regionálne centrá MIRRI SR, technické sekretariáty Rád partnerstva (ITI), AK území udržateľného mestského rozvoja (ďalej aj „UMR“). Činnosti týchto subjektov na regionálnej úrovni sú popísané v predchádzajúcich častiach Cestovnej mapy.

Rozdelenie alokácie TP medzi jednotlivé úrovne je možné logicky zdôvodniť na základe historických údajov o rozdelení prostriedkov TP v PO 2014 – 2020. V PO 2014 – 2020 bola regionálna úroveň zo zdrojov TP podporovaná len v obmedzenej, minoritnej miere. Zdroje TP boli rozdelené v pomere 70 % : 30 % medzi horizontálnu TP (OP TP) a TP jednotlivých RO vrátane príslušných SO. Vzhľadom k nevyhnutnosti posilniť podporu prijímateľov priamo v regiónoch z prostriedkov TP v rámci P SK bol pomer pre horizontálnu úroveň a implementačnú úroveň SO znížený o prostriedky, ktoré budú využité na financovanie podpory AK v regiónoch, tzn. minimálne 10% alokácie TP v prospech subjektov regionálnej úrovne.

Rozdelenie finančných prostriedkov technickej pomoci medzi horizontálne inštitúcie (napr. RO, orgán auditu, CKO, ÚVO) a SO bude zabezpečené prostredníctvom rozpočtov so stanovením maximálneho počtu administratívnych kapacít. Hlavným princípom pre rozdelenie technickej pomoci bude percentuálny podiel na zverených (spravovaných) finančných prostriedkoch.

Štruktúra TP vychádza z P SK, ktorý definuje pre TP 6 opatrení:

1. Zabezpečenie kvalitných administratívnych kapacít
2. Zabezpečenie a následného rozvoja centrálného plánu vzdelávania
3. Viditeľnosť a komunikácia

4. Jednotný IT monitorovací systém a ostatné informačné systémy
5. Zabezpečenie nevyhnutných odborných poradenských služieb, adekvátneho materiálo-technického, prevádzkového vybavenia, režijných výdavkov a mobility
6. Podpora partnerstva s občianskou spoločnosťou a socio-ekonomickými partnermi

V rámci vyššie uvedených opatrení budú podporované konkrétne aktivity, ktoré vychádzajú zo skúseností z predchádzajúcich programových období a reagujú na potreby a požiadavky subjektov zapojených do implementácie, riadenia, kontroly, auditu a boja proti podvodom a korupcii. Ide o nasledovné aktivity:

- a) Financovanie plátov AK
- b) Financovanie vysokých škôl ako podpora prípravy budúcich AK
- c) Financovanie vzdelávania AK
- d) Financovanie publicity
- e) Financovanie IS
- f) Financovanie organizácie zasadnutí
- g) Financovanie aktivít spojených s vypracovaním hodnotení, štúdií, analýz, právnych služieb, výkonom auditov a kontrol
- h) Financovanie prevádzkových nákladov
- i) Financovanie podpory partnerstva

Vzhľadom na najväčší rozsah kompetencií a činností vykonávanými prostredníctvom subjektov na horizontálnej úrovni je prirodzene najširší rozsah oprávnených aktivít definovaný pre horizontálne subjekty. Ťažiskom podpory TP bude opäť refundácia mzdových výdavkov AK, ktoré budú refundované všetkým oprávneným prijímateľom na horizontálnej úrovni, ktorí sú zapojení do riadenia, finančného riadenia, kontroly, auditu P SK, a boja proti podvodom a korupcii. Ďalšou oblasťou podpory z prostriedkov TP je tiež financovanie výdavkov spojených s realizáciou a následným rozvojom centrálného plánu vzdelávania a výdavkov na špecifické vzdelávanie oprávnené pre všetky subjekty na horizontálnej úrovni. Na horizontálnej úrovni sa bude z TP financovať publicita, informovanosť a zviditeľnenie EÚ a podpory z fondov EÚ, nový informačný monitorovací systém, rôzne zasadnutia, ktoré vytvárajú priestor na odbornú komunikáciu medzi hlavnými aktérmi.

Ďalšia aktivita je zameraná na financovanie hodnotení, analýz, štúdií, ex ante, ex post hodnotení, expertíznych posúdení, právnych služieb, výkonu auditov a kontrol, ktoré sú prirodzenou súčasťou efektívneho a účinného riadenia P SK.

Predposlednou oprávnenou aktivitou je financovanie prevádzkových nákladov, preklady a tlmočenie, rekonštrukcie priestorov a zabezpečovanie spotrebného materiálu a služieb týkajúcich sa režijných výdavkov, financovanie výdavkov súvisiacich s materiálnym a technickým zabezpečením, cestovných náhrad, úhradou nákladov spojených so zakúpením a prevádzkou ekologických motorových vozidiel.

Poslednou aktivitou podporenou z prostriedkov TP bude podpora partnerstva s občianskou spoločnosťou a socio-ekonomickými partnermi, ktorí budú zapojení do implementácie fondov EÚ vo vybraných oblastiach, ako napr. činnosť partnerov v monitorovacom výbore, spolupráca pri príprave výziev, pri výbere odborných hodnotiteľov a hodnotení Programu Slovensko, zbere údajov a spracovaní podnetov a pod. Oprávneným prijímateľom bude ÚSVROS SR, ktorý bude zodpovedný za koordináciu a výber partnerov, ktorým budú financované ich činnosti z prostriedkov TP.

Rozsah oprávnených aktivít pre SO na implementačnej úrovni odráža najmä ich kompetencie a činnosti. Ťažiskom podpory TP bude refundácia miezd AK jednotlivých SO. Tieto AK budú mať priestor aj na špecifické vzdelávanie mimo CPV prostredníctvom vlastných projektov SO, v rámci ktorých budú vystupovať v pozícii oprávnených prijímateľov. SO budú taktiež oprávneným prijímateľom v rámci aktivity zameranej na financovanie publicity, zabezpečenie adekvátneho materiálo-technického, prevádzkového vybavenia, režijných výdavkov a mobility, financovanie rôznych zasadnutí, financovanie prevádzkových nákladov a adekvátneho materiálo-technického zabezpečenia.

8. Zjednodušenie procesu verejného obstarávania - ÚVO ako SO

Z výsledkov analýzy predchádzajúcich programových období vyplynulo, že je nevyhnutné vytvoriť predpoklady pre zjednodušenie a zefektívnenie **implementačných procesov** v rámci Programu Slovensko. Jednou z výrazne problematických oblastí implementácie fondov EÚ v súčasnom PO bol **proces verejného obstarávania** a jeho kontrola. Súčasný systém kontrol spôsobuje pomerne veľké oneskorenie implementácie fondov EÚ v SR. Zároveň v mnohých prípadoch predstavoval výrazné prekážky pre žiadateľov, prijímateľov a v neposlednom rade aj pre riadiace orgány a SO. Tieto prekážky budú postupne eliminované prijatím novely zákona o verejnom obstarávaní, novely zákona o finančnej kontrole a audite a najmä nového zákona o príspevku z fondov EÚ. Všetky tieto národné zákony vytvoria predpoklady pre zapojenie ÚVO ako SO Programu Slovensko.

Významným krokom pre zapojenie **ÚVO ako SO** bolo schválenie uznesenia vlády SR č. 641/2021 dňa 3. novembra 2021, ktorým vláda SR už rozhodla o určení subjektov, ktoré budú plniť úlohy SO pre Program Slovensko. Model zapojenia ÚVO do systému riadenia fondov EÚ predpokladá, že sa zjednoduší celý systém riadenia a kontroly v oblasti verejného obstarávania. Tým, že kontroly verejného obstarávania bude vykonávať len jeden orgán, mala by sa odstrániť duplicita kontrol, odstrániť rôzne závery z jednotlivých kontrol a tiež by sa mohlo efektívnejšie plánovať využitie administratívnych kapacít na kontrolu verejného obstarávania. Očakáva sa, že sa výrazne skráti výkon kontrol, zrýchli sa proces uzatvárania zmlúv a čerpania prostriedkov EÚ a prehodnotí sa počet kapacít.

Pri zohľadnení vyššie uvedených skutočností - účinne a efektívne koordinovať proces kontroly verejného obstarávania zákaziek financovaných z fondov EÚ je ÚVO jedným zo SO pre nové programové obdobie 2021 – 2027. Kompetencia nezahŕňa len výkon kontrolnej činnosti, ale komplexne **rieši ďalšie aktivity pre zrýchlenie procesu kontroly VO ako:**

1. **Podpora vzdelávania v oblasti VO a metodická koordinácia v pri kontrole VO**

Otázka celkovej situácie v oblasti verejného obstarávania (VO) je vnímaná ako celok. Systematické vzdelávanie v oblasti verejného obstarávania zabezpečuje v súčasnosti ÚVO v pozícii ústredného orgánu štátnej správy (metodika obstarávania, ako aj sektorovo orientované metodické odporúčania: <https://www.uvo.gov.sk/legislativametodika-dohlad/metodika-zadavania-zakaziek-5ae.html>). Vzdelávanie v oblasti VO pre administratívne kapacity EŠIF v PO 2014-20, ale rovnako tak aj pre nové PO 2021-27 budú plne zastrešené prostredníctvom Centrálného plánu vzdelávania (CPV) <https://cpv.mirri.gov.sk/>, na ktorých sa v súčasnosti aj v budúcnosti budú lektorsky zúčastňovať zamestnanci úradu, ako gestori Zákona o verejnom obstarávaní. CPV poskytuje pre AK prezenčné školenia pre výkon verejného obstarávania ako aj e-learning, ktorý bol pripravovaný zamestnancami/lektormi ÚVO.

2. **Poradenstvo pre žiadateľov/prijímateľov finančných prostriedkov z fondov EÚ:**

V rámci týchto aktivít SO má úrad vybudované dlhoročné skúsenosti s výkonom metodickej činnosti, školení, ako aj odborných konzultácií. Úrad v rámci svojej metodickej činnosti zverejňuje okrem štandardných „ad hoc“ metodických usmernení množstvo komplexných metodických dokumentov, ktorými sa snažil reflektovať na aktuálne dianie v oblasti verejného obstarávania na Slovensku. Celkovo bolo vydaných 76 koncepčných metodických dokumentov v období rokov 2017 - 2022. V snahe priblížiť sa požiadavkám dnešnej doby a v snahe priniesť informácie o témach z prostredia verejného obstarávania čo najefektívnejšou formou, úrad od jesene 2020 začal aj zverejňovanie podcastov. Okrem uvedených skutočností úrad prostredníctvom svojich zamestnancov realizuje aj prednášky a semináre pre študentov 2. ročníka Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

V novom programovom období 2021-2027 budú metodické aktivity ku kontrole VO zákaziek financovaných z programu Slovensko, z pozície SO smerom k žiadateľom/prijímateľom NFP

zabezpečované v úzkej spolupráci s MIRRI SR ako RO a ÚVO ako SO. Jedná sa najmä o usmerňovanie prostredníctvom výkladov a poskytovania stanovísk v súlade s jednotnou príručkou pre kontrolu VO v PO 2021-27, prípadne prostredníctvom vydávania ďalších metodických dokumentov.

V súlade s odporúčaním Európskej komisie č. 2017/1805 zo dňa 03.10.2017 na profesionalizáciu verejného obstarávania bol **schválený projekt zriadenia novej organizačnej zložky úradu – Odbor stálych pracovísk, ktorý má slúžiť ako prvé kontaktné miesto úradu s verejnými obstarávateľmi na Slovensku a to v 7 krajských mestách** - Žilina, Banská Bystrica, Trenčín, Nitra, Košice, Prešov a Trnava a **poskytovať im:**

- kvalifikovanú a odbornú podporu pri verejnom obstarávaní a
- zároveň realizovať školiace aktivity,

čo prispieva k efektívnejšiemu rozhodovaniu, nastaveniu optimálnej stratégie verejného obstarávania a proklientskeho prístupu úradu. **Zároveň tieto prvé kontaktné miesta úradu sa maximálne približujú a poskytujú pomoc občanom priamo v jednotlivých regiónoch.** Viac informácií o zriadených stálych pracoviskách v krajských mestách na Slovensku: <https://www.uvo.gov.sk/o-urade/stale-pracoviska-621.html>.

Predpokladaný počet administratívnych kapacít na odboroch stálych pracovísk, v krajských mestách Slovenska je 21.

Na základe ponuky MIRRI SR a s cieľom odstránenia roztrieštenosti a neprehľadnosti poskytovaných služieb pre žiadateľov, **úrad podporil návrh vytvorenia tzv. "one-stop-shopov"** v regiónoch v podobe **regionálnych centier**, kde budú lokalizované aj stále pracoviská ÚVO s cieľom poskytovať všetky informácie a poradenstvo na jednom mieste. Keďže problematika verejného obstarávania a proces kontroly zákaziek z fondov EÚ je kritickým uzlom celého implementačného cyklu čerpania eurofondov, **ÚVO ako SO bude klásť veľký význam na proaktívnu rolu voči prijímateľom, a to prostredníctvom:**

1. metodických materiálov pre prijímateľov a
2. prostredníctvom už existujúcich regionálnych centier ÚVO - stálych pracovísk a ich prepojení na regionálne centrá MIRRI SR.

ÚVO ako SO na základe pripravovanej dohody o spolupráci bude podporovať regionálne centrá MIRRI SR, kde je zámerom poskytovať na jednom mieste komplexnú asistenciu v oblasti verejného obstarávania v regiónoch po celom Slovensku. V súčasnosti prebieha diskusia s MIRRI SR o prepojení existujúcich regionálnych centier ÚVO so vznikajúcimi regionálnymi centrami MIRRI SR, vrátane ich technického a personálneho zabezpečenia.

Úrad však svoje aktivity nevyvíja len smerom k prijímateľom, ale aj **smerom do vnútra samotného úradu**, keďže realizuje program zvyšujúci bezúhonnosť a etické správanie zamestnancov zodpovedných za výkon auditu, ktorý bude v rovnakej miere delegovaný aj na zamestnancov SO, menovaná osoba zodpovedná za predchádzanie korupčnému správaniu, zavedená možnosť anonymného podnetu, ktorý vyhodnocuje určená komisia, zavedenie certifikácie ISO 37001. <https://www.uvo.gov.sk/o-urade/korupcia-61c.html>

3. Posilnenie spolupráce s partnermi v oblasti VO

ÚVO, s cieľom odhaľovania nekalých praktík, pristúpil k podpísaniu memoranda s Generálnou prokuratúrou, Protimonopolným úradom (ďalej „PMÚ“) a Najvyšším kontrolným úradom SR. Nové programové obdobie 2021-2027 a program Slovensko kladie dôraz **na overovanie hospodárnosti**. Pre efektívnejší a dôkladný výkon kontroly v otázke hospodárnosti podpísali dňa 7.6.2022 ÚVO, MIRRI SR a NKÚ memorandum, ktoré dáva rámce skúmaniu tohto princípu medzi kľúčovými 3 inštitúciami. Vzájomná spolupráca bude zahŕňať najmä oblasti:

- ✓ metodickú podporu;
- ✓ vzdelávanie;
- ✓ vzájomnú výmenu informácií.

Obe tieto akcie preukazujú prierezový charakter témy verejného obstarávania. **Tým sa nepopiera nezávislosť a oddeliteľnosť SO v kontrolnej činnosti, nakoľko ide o komplexný systémový prístup ku všetkým administratívnym kapacitám, pri zachovaní nezávislej kontroly v úlohe SO a v neposlednom rade aj v spôsobe financovania. V rámci týchto podporných aktivít má úrad dlhoročné skúsenosti s výkonom metodologickej činnosti, školení, ako aj odborných konzultácií.**

V rámci medzinárodných výziev sa úrad podieľa na hodnotiacom mechanizme s OSN v oblasti predchádzania korupcii (kapitola II. UNCAC) a vymáhania majetku (kapitola V. UNCAC). Neoddeliteľnou súčasťou oficiálnych medzinárodných zodpovedností zameraných na posilnenie administratívnej kapacity je pravidelná komunikácia s EK v rámci „Strategického partnerstva“, ktoré bolo vnímané ako pilotný projekt tohto typu. V dôsledku dlhodobej koncepčnej práce úradu zástupcovia EK vybrali úrad ako hostiteľa indonézskej delegácie pri prezentácii verejného obstarávania v EÚ.

4. Podpora vypracovania referenčných materiálov

V spolupráci s relevantnými partnermi, s cieľom zvýšenia dostupnosti a prehľadnosti informácií ku kontrole VO v PO 2021-2027 bude ÚVO ako SO koordinovať proces vydávania jednotných príručiek pre žiadateľov/prijímateľov NFP a pre ostatné SO v Programe Slovensko:

- ✓ Podpora a vypracovanie jednotnej príručky pre žiadateľa/prijímateľa ku kontrole VO zákaziek financovaných z fondov EÚ v PO 2021-2027;
- ✓ Vypracovanie jednotnej príručky k overovaniu hospodárnosti za úzkej spolupráce s MIRRI SR a NKÚ SR;
- ✓ Koordinácia pracovných skupín pre výkon kontroly VO a overovania hospodárnosti zákaziek VO financovaných z fondov EÚ;
- ✓ Spolupráca s MIRRI SR pri tvorbe vzorkovania zákaziek VO- postupe výberu vzoriek verejných obstarávaní, ktoré následne budú predmetom kontroly VO na SO.

5. Zvýšenie efektívnosti kontrol VO

Posilnenie kapacít v oblasti kontroly VO v súvislosti s narastajúcim počtom podnetov a nezrovnalostí vo verejných obstarávaníach v predchádzajúcich obdobiach majú za následok zmeny a presun výkonu kontroly na jedno miesto, vytvorením SO pre kontroly VO

- ✓ kontrola VO pre všetky zákazky z eurofondov na jednom mieste;
- ✓ výkon kontroly posudzovaný jednotne - zjednotenie a predvídateľnosť rozhodovacej praxe;
- ✓ sprehľadnenie a unifikovanie požiadaviek na verejné obstarávanie;
- ✓ odstránenie duplicity a redukovanie počtu kontrol VO;
- ✓ zrýchlenie celého procesu kontroly VO, rýchlejšie čerpanie eurofondov = skrátenie projektového posudzovania;
- ✓ zoštíhlenie aparátu verejnej správy a sústredenie odborníkov v oblasti VO na 1 miesto;
- ✓ školenia v regiónoch pre žiadateľov/prijímateľov zamerané k posilňovaniu princípov VO.

Zmluva o poverení medzi RO a ÚVO ohľadom kontroly zákaziek, na ktoré bude poskytovaná podpora z fondov EÚ prostredníctvom Programu Slovensko završuje finálne práce tak, aby plynule vstúpila do platnosti so schválením Programu Slovensko, a aby zachovala očakávania spojené s racionalizáciou kontroly zákaziek pre nové programové obdobie na Slovensku. MIRRI SR zväží zavedenie povinnosti využívať tzv. Pakty integrity pre vybrané verejné obstarávanie s cieľom zabezpečiť vyššiu transparentnosť a mieru zodpovednosti vo verejnom obstarávaní pri fondoch EÚ.

V prvom kroku MIRRI SR identifikuje záujem a dostupné odborné kapacity občianskej spoločnosti, ktoré by mohli vykonávať dohľad nad verejným obstarávaním. Následne budú identifikované rizikové verejné obstarávanie (napr. podľa výšky zákazky alebo odvetvia), pri ktorých je vhodné a efektívne využiť zvýšený dohľad občianskej spoločnosti. Mechanizmus využívania Paktov integrity bude v prípade

jeho uplatnenia zavedený v riadiacej dokumentácii MIRRI SR. Pri príprave a prípadnom zavedení mechanizmu Paktov integrity bude uplatnený partnerský prístup.

9. Podpora kapacít v oblasti výskumu a vývoja

Ďalšou oblasťou, v ktorej je dôležité posilniť administratívne kapacity, je **výskum a vývoj**.

Implementácia Partnerskej dohody SR bude realizovaná v súlade so Stratégiou výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky 2021- 2027, národnou legislatívou v oblasti Výskumu, vývoja a investícií (ďalej „VVal“), najmä zákonom č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja a o doplnení zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a zákonom č. 575/2001 o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy a ďalšími dokumentami v oblasti VVal, najmä Národnou stratégiou výskumu, vývoja a inovácií a záväznou metodikou riadenia, financovania a hodnotenia podpory výskumu, vývoja a inovácií.

Pri podpore VVal je pri implementácii fondov EÚ nevyhnutné reflektovať výstupy reformy riadenia, hodnotenia a podpory v oblasti vedy, výskumu a inovácií realizovanej v rámci Plánu obnovy a odolnosti SR, Stratégiou výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky 2021- 2027 ako súčasť Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií, koordinačnú úlohu ÚV SR a rekonštruovanej Rady vlády SR pre vedu, techniku a inovácie.

Aktualizovaná Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky pre roky 2021 – 2027 (ďalej „SK RIS3 2021+“), ktorá bola schválená vládou SR 08. decembra 2021 ako jeden zo strategických dokumentov prispeje k posilneniu kapacít v oblasti výskumu, vývoja a inovácií. Opatrenia týkajúce sa ľudských zdrojov sú v popredí SK RIS3 2021+ tak, aby všetky výzvy a potreby mohli byť riešené a priority národných ekonomických stratégií a plánov digitálnych zručností a nových zručností na podporu vedomostnej ekonomiky mohli byť implementované v celej krajine. To bude implementované prostredníctvom zavedenia systému politík a opatrení v oblasti výskumu, inovácií a podporou ľudských zdrojov sa zabezpečí stimulácia štrukturálnej zmeny ekonomiky SR smerom k rastu založenom na zvyšovaní výskumnej a inovačnej schopnosti a excelentnosti v segmentoch s najväčšou konkurenčnou výhodou s cieľom podporovať udržateľný rast zamestnanosti, príjmov a kvality života.

Súbor politík opatrení sa zameria na zvýšenie kvality a dostupnosti ľudských zdrojov v oblasti výskumu, vývoja a inovácií v celom ekosystéme na Slovensku s týmito špecifickými opatreniami:

- navrhnuť účinný systém predvídania zručností požadovaných trhom práce a premyslene používať nástroj skills assessment and anticipation;
- posilniť kľúčové kompetencie ako súčasť učebných osnov pre transformáciu ekonomiky/priemyslu;
- zaviesť súbor opatrení zameraných na zamedzenie odchodu a motivácia k návratu slovenských výskumníkov a expertov zo zahraničia;
- zaviesť súbor opatrení zameraných na zníženie % podielu stredoškolských a vysokoškolských študentov odchádzajúcich do susedných krajín;
- zaviesť súbor opatrení zameraných na návrat slovenských absolventov zahraničných vysokých škôl;
- zaviesť súbor opatrení zameraných na pritiahtutie zahraničných študentov na slovenské vysoké školy a na ich následné uplatnenie;
- zaviesť súbor opatrení zameraných na pritiahtutie zahraničných výskumníkov na Slovensko, podporiť spoluprácu vo vzdelávacom procese medzi akademickou a podnikateľskou sférou;
- zvýšiť záujem študentov o študijné programy z oblastí s vysokým dopytom na trhu práce;
- podpora spolupráce vo vzdelávacom procese medzi vzdelávacími inštitúciami a súkromným sektorom;

- navrhnuť nové odborné multidisciplinárne programy pre stredné a vysoké školy reagujúce na globálne trendy;
- vytvorenie nových flexibilných foriem a príležitostí pre ďalšie vzdelávanie;
- vývoj interdisciplinárnych zručností s dôrazom na oblasť smart špecializácie.

K zlepšeniu stavu v PO 2021 – 2027 prispeje aj viacero systémových opatrení, ako najmä:

- vytvorenie jednotného metodologického rámca a podmienok pre začlenenie hodnotiteľov do centrálnej databázy na národnej úrovni bez ohľadu na zdroje financovania projektu;
- centrálny nábor odborných hodnotiteľov (propagácia, oslovovanie stavovských organizácií, výskumných centier, univerzít, a to v SR aj v ČR, zjednodušené prihlásenie sa medzi hodnotiteľov);
- posúdenie kvality vykonaného odborného hodnotenia;
- zabezpečenie kvalitných školení pre odborných hodnotiteľov (na základe spätnej väzby od odborných hodnotiteľov a zamestnancov RO, posudzujúcich kvalitu hodnotenia).

10. Podpora kapacít zapojených do implementácie ENRAF

Zvýšená pozornosť bude venovaná posilneniu administratívnych kapacít v rámci implementácie **Európskeho námorného, rybárskeho a akvakultúrneho fondu (ENRAF)**. Zvýšenie kvalitatívnej úrovne ľudských zdrojov Programu rybné hospodárstvo Slovenskej republiky 2021 – 2027 bude zabezpečené aktívnejším zapojením do vzdelávacích aktivít zameraných na kľúčové oblasti riadenia, implementácie a monitorovania v PO 2021-2027. Prínosnou fázou bude prechod z pasívneho do aktívneho spôsobu vzdelávania, vychádzajúc z diskusií medzi subjektami, odborných diskusií a praktických krokov v rámci riadenia, programovania, implementácie a monitorovania. K zvýšeniu úrovne AK by malo prispieť aj zapájanie zamestnancov do interaktívnych workshopov s inými RO/SO, v rámci ktorých by si vymieňali skúsenosti, a tým využili ich skúsenosti a dobrú prax a pristupovali rovnako k riešeniu problémov. Predpokladá sa zabezpečovanie lepšej interakcie medzi prijímateľmi a RO aj pri príprave legislatívy. V rámci budovania a stabilizácie AK, RO pre **Program rybné hospodárstvo Slovenskej republiky 2021 – 2027** plánuje transformáciu externých metodikov na trvalý pracovný pomer prostredníctvom poskytnutia kvalitných pracovných podmienok.

RO (MPRV SR) v rámci stabilizácie zamestnancov a udržanie AK plánuje nastaviť mzdovú politiku a systém odmeňovania a pracovných benefitov pre zamestnancov tak, aby boli na úrovni porovnateľnej s ostatnými RO/SO v danej oblasti za účelom zamedzenia fluktuácie zamestnancov a zároveň bola zohľadnená výkonnosť pri implementácii.

11. Zvýšenie transparentnosti procesov

Kľúčovým prvkom transparentnosti procesov v rámci implementácie EŠIF je dohľadanie na efektívne čerpanie verejných financií, odhaľovanie káz korupcie a klientelizmu, rozvíjanie nástrojov a riešení na inovatívne aplikácie a databázy, vytváranie sietí kľúčových aktérov. Cieľom nastavených zásad a princípov transparentnosti je najmä zvýšiť povedomie o transparentnom správaní, objasňovať formy legálneho a nelegálneho správania a realizácia otvoreného a transparentného rozhodovania.

K zvýšeniu transparentnosti prispievajú aj jasné procesy, prehľadné a jednoznačne zdefinované kompetencie v rámci štruktúr. Cieľom je dosiahnuť viac opatrení na prevenciu konfliktu záujmov, podvodov a prevencie.

Transparentné procesy musia byť zohľadnené pri nastavení celého systému. S novými opatreniami v oblasti transparentnosti, ako kľúčovej hodnoty riadenia procesov, sa spája budovanie kapacít a využitie TP určenej na tieto účely. Ciele transparentnosti si súčasne vyžadujú zefektívnenie administratívnych štruktúr, tréning kapacít a investície do nových technológií.

11.1. Zriadenie protikorupčnej jednotky

Jedným z konkrétne prijatých opatrení na posilnenie boja proti korupcii je zriadenie Protikorupčnej jednotky (PKJ) na MIRRI SR. S účinnosťou od 15. novembra 2020 pod kanceláriou ministerky MIRRI SR bolo zriadené Oddelenie protikorupčnej jednotky. Účelom zriadenia oddelenia protikorupčnej jednotky je zlepšiť protikorupčnú prevenciu a boj proti korupcii aj v oblasti EÚ fondov a zohľadňovať pritom súčasnú dynamiku vo vývoji korupčných javov, podmienok a príležitostí. Jedným z cieľov je tiež zabezpečiť zvýšenie miery povedomia a prevencie v oblasti korupcie, analýzu a odstraňovanie korupčných rizík, obmedzenie priestoru pre korupčné správanie a efektívne vybavovanie podnetov súvisiacich s oblasťou pôsobnosti ministerstva.

Medzi hlavné činnosti protikorupčnej jednotky patrí najmä:

- a) analyzovať možné korupčné riziká vrátane odhaľovania korupčných schém v rámci agendy ministerstva;
- b) vytvárať podmienky pre efektívne nahlasovanie podozrení z korupcie;
- c) zabezpečovať vybavovanie interných alebo externých hlásení o podozrení z korupcie;
- d) na základe podaných hlásení o podozrení z korupcie pripravovať návrhy a podania na relevantné orgány (napr. orgány činné v trestnom konaní, PMÚ, ÚVO atď.);
- e) navrhovať a zavádzať účinné pravidlá na zamedzenie konfliktu záujmov;
- f) analyzovať a navrhovať opatrenia s cieľom zníženia a odstránenia korupčných rizík v oblasti poskytovania finančných prostriedkov z fondov EÚ;
- g) analyzovať a navrhovať opatrenia s cieľom trvalého vytvorenia podmienok na zabránenie zneužitiu moci, vplyvu a postavenia, klientelizmu, rodinkárstva a protekcionárstva;
- h) analyzovať a navrhovať opatrenia s cieľom posilnenia dôveryhodnosti, transparentnosti a predvídateľnosti v právnych vzťahoch;
- i) analyzovať právne a iné predpisy za účelom zúženia korupčného priestoru a navrhovať opatrenia prostredníctvom identifikácie a odstránenia medzier a formulácií v právnych predpisoch, ktoré vytvárajú priestor pre vznik korupčných rizík;
- j) navrhovať opatrenia na zlepšenie povedomia o korupčných rizikách vytvorením prostredia, v ktorom sa zdôrazňuje ochrana verejného záujmu a odmieta korupčné konanie.

Úlohou PKJ na MIRRI SR nebude priamo vykonávať kontrolu v oblasti fondov EÚ, túto funkciu vykonávajú iné orgány príp. organizačné jednotky a teda by dochádzalo ku kompetenčným konfliktom a v tejto súvislosti požiadavku nezávislosti nepovažujeme za nevyhnutnú, resp. relevantnú. Je však možné konštatovať, že nezávislosť jednotky v rámci MIRRI SR je zabezpečená vzhľadom na fakt, že v organizačnej štruktúre nie je začlenená do žiadnej sekcie a spadá priamo pod kanceláriu ministra.

PKJ má zároveň plniť úlohu protikorupčného koordinátora, ktorého existencia vyplýva z uznesenia vlády SR 585/2018, a to pre každý rezort jednotlivo, z čoho vyplýva potreba začlenenia jednotky v štruktúre MIRRI SR.

Hlavné ciele v oblasti boja proti korupcii v rámci MIRRI SR:

- zmenšovať priestor pre korupciu, odhaľovať a odstraňovať faktory, príležitosti a podmienky priaznivé pre vznik korupcie a inej protispoločenskej činnosti prostredníctvom príslušných opatrení a usmernení;
- identifikovať, posudzovať a vyhodnocovať konkrétne korupčné riziká a následne vytvoriť, implementovať zlepšovať účinný systém riadenia korupčných rizík;

- prehlbovať kultúru integrity a protikorupčného povedomia – prostredníctvom priebežne organizovaných vzdelávacích aktivít – budú organizované aj v rámci implementácie normy ISO 37001;
- zabezpečovať účinnú ochranu oznamovateľov korupcie a inej protispoločenskej činnosti – zabezpečované priebežne v zmysle smernice UPVII č. 13/2019;
- zabezpečovať efektívne spracovanie podaní, ktoré poukazujú na korupčné správanie alebo inú protispoločenskú činnosť v oblasti pôsobnosti MIRRI SR – zabezpečované priebežne podľa doručených podaní;
- zaviesť systém hodnotenia kvality prijatých protikorupčných riadiacich mechanizmov.

Za účelom dosiahnutia cieľov v oblasti boja proti korupcii MIRRI SR (oddelenie bezpečnosti) aktuálne obnovuje realizáciu projektu implementácia štandardov normy ISO 37001 – systém protikorupčného riadenia v spolupráci s Úradom pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR, ktorý bol začatý na Úrade podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu SR. Norma STN ISO 37001 špecifikuje požiadavky a poskytuje usmernenia na vytvorenie, implementáciu, udržiavanie, preskúvanie a zlepšovanie systému riadenia protikorupčných činností. Norma sa špecificky a komplexne zaoberá kvalitou protikorupčných opatrení rozdelených do 7 oblastí, ktoré môže pomôcť organizácii pri predchádzaní, odhaľovaní a reagovaní na zistené korupčné riziká. Termín stanovený na implementáciu normy ISO 37001 je september 2022.

11.2. Predchádzanie konfliktu záujmov

Primárna definícia konfliktu záujmov je stanovená v § 45 zákona o príspevkoch z fondov EÚ. Definícia vychádza z článku 61 nariadenia (EÚ) č. 2018/1046 v platnom znení a je s ním plne v súlade. Zákon predstavuje rámec pre vylúčenie konfliktu záujmov. Uplatňovanie zákona bude podrobnejšie rozpracované v riadiacej dokumentácii vydávanej CKO.

Konflikt záujmov je v zákone striktné zakázaný. Zainteresovaná osoba na strane žiadateľa, alebo prijímateľa sa nebude môcť zúčastniť na príprave výzvy a rozhodovať o schválení žiadosti, pričom je stanovená aj lehota posudzovania zainteresovanosti (obdobie 1 roka pred vyhlásením výzvy až po ukončenie realizácie projektu). Zainteresovaná osoba na strane RO nesmie pripravovať, alebo realizovať projekt.

Individuálne sú v zákone upravené špecifické situácie a oblasti - zainteresovanosť školiteľov a lektorov výzvy; zainteresovanosť zamestnancov územnej samosprávy pri projektoch, schvaľovaných v rámci integrovaných územných investícií; projekty TP a národné projekty, pri ktorých je RO a prijímateľ tá istá osoba; participatívna tvorba výziev.

Veľmi dôležitou súčasťou zákona sú sankcie za porušenie konfliktu záujmov, a to od neuznania časti výdavkov až po odstúpenie od zmluvy a trestnoprávne dôsledky.

CKO bude prijímať na centrálnej úrovni opatrenia na zabránenie konfliktu záujmov a overovanie ich plnenia naprieč všetkými procesmi implementácie fondov EÚ.

Za kľúčový je možné považovať predovšetkým schvaľovací proces. Výber odborných hodnotiteľov bude podliehať prísnyim kritériám na ich odbornosť a bezúhonnosť. RO bude automatizovane žrebovať odborných hodnotiteľov prostredníctvom systému ITMS. Odborní hodnotitelia musia vyhlásiť, že nie sú v konflikte a ak sa o konflikte dozvedia, musia to referovať RO. RO bude povinný prípadný konflikt záujmov u odborných hodnotiteľov overovať napríklad aj prostredníctvom systému ARACHNE. Samozrejmosťou budú školenia pre odborných hodnotiteľov aj vo vzťahu ku konfliktu záujmov. CKO prijme tiež zmierňovacie opatrenie vo vzťahu k možnému tendenčnému hodnoteniu odborných hodnotiteľov.

Úzko prepojenou témou s konfliktom záujmov je zverejňovanie a dostupnosť informácií. MIRRI SR plánuje minimalizovať možnosť privilegovaného informovania konkrétnych subjektov dostupnosťou všetkých informácií (pri ktorých to nezakazujú zákonné obmedzenia).

Okrem opatrení na zamedzenie konfliktu záujmov, uplatňovaných cielene pri využívaní fondov EÚ, sú na úrovni SR zavedené aj ďalšie generálne platné opatrenia, napríklad ustanovenia Trestného zákona, zákona o štátnej službe a zákona o verejnom obstarávaní.

Aplikácia pravidiel pre zamedzenie konfliktu záujmov si bude vyžadovať veľmi citlivý, pragmatický a vyvážený prístup, aby nedochádzalo k nižšej miere spolupráce s partnermi, ale aj žiadateľmi a prijímateľmi pri programovaní a kontrole implementácie fondov EÚ¹¹.

11.3. Posilnenie boja proti podvodom

Vychádzajúc z odporúčaní uvedených v prílohe D a ďalších dokumentov EK, odporúčaní EDA a Stratégie riadenia rizík podvodu a korupcie OECD (2019), ÚV SR, ktorý plní úlohu koordinačného útvaru pre boj proti podvodom v Slovenskej republike (Anti-Fraud Coordination service – AFCOS) zameria svoju činnosť v období 2021-2027 „na aktívnejšie a účinnejšie opatrenia na predchádzanie podvodov v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ.

Tieto opatrenia, obsiahnuté v Národnej stratégii pre OFZ schválenej vládou SR, budú zamerané najmä na posilnenie kapacít a aktívny prístup v nasledovných oblastiach:

- nezrovnalosti - sprehľadnenie metodických dokumentov v oblasti oznamovania nezrovnalostí EK prostredníctvom systému IMS; posilnenie analytických kapacít v oblasti nezrovnalostí, najmä „podvodných nezrovnalostí“, a to na základe údajov o nezrovnalostiach hlásených Európskej komisii/úradu OLAF s cieľom podpory subjektov pri identifikácii a predchádzaní vzniku rizík podvodu;
- aktívna spolupráca s relevantnými partnermi na budovaní a prepojení všetkých informačných systémov v oblasti hlásenia nezrovnalostí na IMS počnúc rokom 2021 pre PO 2014-2020 a následne pre PO 2021-2027, vrátane prepojenia IS v oblasti pôdohospodárstva a rozvoja vidieka;
- podpora korektného vykazovania údajov v IMS v nadväznosti na potrebu zlepšovať kvalitu a úplnosť dát o nezrovnalostiach v IMS;
- kontrola - posilnenie kapacít v oblasti kontroly v súvislosti s narastajúcim počtom podnetov v oblasti poškodzovania finančných záujmov EÚ v SR;
- monitoring rizík podvodov - posilnenie kapacít v oblasti monitorovania rizík podvodov, ich kategorizácie, vytvorenie tzv. varovných signálov s cieľom spresnenia opatrení na boj proti podvodom, ktoré môžu byť pomôckou/manuálom k procesom výberu projektov (pre RO, SO) implementácie a kontrol;
- aktívna spolupráca s partnermi pre ochranu finančných záujmov EÚ - vytvorenie platformy pre účinnejšie zapojenie relevantných aktérov (AFCOS, EK, EIB, EPPO apod.) do výmeny informácií, týkajúcich sa prípadov podozrení z podvodov, korupcie a iných protiprávných činov poškodzujúcich finančné záujmy EÚ, ako aj výmenou poznatkov a skúseností v oblasti páchania trestnej činnosti poškodzujúcej finančné záujmy EÚ a jej odhaľovania. V rámci podpory aktívnej spolupráce v oblasti odhaľovania prípadov podozrení z podvodov, korupcie a iných protiprávných činov poškodzujúcich finančné záujmy EÚ, koordinovať spoluprácu nielen s partnermi siete AFCOS, EK, OLAF, ale aj so zástupcami EPPO v SR, GP SR, ÚŠP a pod. V tejto súvislosti rozvíjať podporu na zlepšenie kvality poskytovania údajov OLAF v súlade so smernicou č. 2017/1371 o boji proti podvodom (PIF smernica);
- prevencia a ciele vzdelávanie - pravidelné a ciele vzdelávacie semináre pre konkrétne cieľové skupiny a významných partnerov siete AFCOS; zavedenie e-learningovej platformy pre školenia ciele do oblastí boja proti podvodom a korupcii, pre riadenie a posúdenie rizika podvodu, evidencie nezrovnalostí v prostredí IMS, v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ a pod. Školenia zamerané na pomoc lepšie identifikovať a analyzovať riziká podvodu v rámci ochrany finančných

¹¹ viď napr. Modelový postup pre tvorbu výziev s dôrazom na účasť partnerov a cieľových skupín podpory https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2018/10/Navrh-modeloveho-postupu-participativnej-tvorby-vyziev_Final.pdf

záujmov EÚ využívaním spolupráce a skúseností v oblasti činnosti OČTK, činnosti EPPO, Úradu špeciálnej prokuratúry, PMÚ a pod. s cieľom zvýšenia podpory prevencie v tejto oblasti.

12. Zlepšenie viditeľnosti a zefektívnenie komunikácie

Informovanie o P SK, zviditeľnenie EÚ a podpory z fondov EÚ bude realizované v súlade s národnou komunikačnou stratégiou a ročnými komunikačnými plánmi jednotlivých SO. Realizáciou aktivity sa tiež zabezpečí jednotné webové sídlo, na ktorom budú dostupné všetky informácie o fondoch EÚ, realizovaných projektoch a dosahovaných cieľoch v zmysle čl. 46 všeobecného nariadenia. Osobitný dôraz bude kladený na propagáciu operácií strategického významu.

Cieľom podpory v rámci aktivity je zvýšiť povedomie širokej verejnosti o možnostiach podpory, ako aj komunikáciu príkladov dobrej praxe tak, aby zvýšila kvalitu aj rýchlosť investícií z fondov EÚ. Vďaka implementácii P SK vznikne priestor pre jednotné, centralizovane riadené komunikačné aktivity. Cieľom je rovnomerné a efektívne využívanie alokovaných zdrojov. Komunikačné aktivity budú koordinované útvarom MIRRI SR zodpovedným za komunikáciu, ktorý bude plniť aj funkciu národného komunikačného koordinátora a komunikačného úradníka P SK tak, aby nedochádzalo k prelínaniu komunikačných kampaní, ale naopak, k vzájomnej synergii medzi RO P SK a všetkými SO a tiež tak, aby sa informácie dostali včas do všetkých regiónov Slovenska a v súlade s požiadavkami partnerov zastúpených v pracovnej skupine pre informovanie a komunikáciu pre PO 2021-27 ku všetkým cieľovým skupinám. Komunikačná stratégia na centrálnej úrovni bude základným nástrojom pre informovanie cieľových skupín. Implementáciou takto nastavenej komunikačnej stratégie je možné presnejšie a cielenejšie informovať cieľové skupiny o pripravovaných, ako aj o zrealizovaných aktivitách, resp. ich prínose pre život občanov a firiem. Podstatnou výhodou takto centrálne riadenej stratégie je tiež eliminovať duplicity v informačných kampaniach a lepšie hodnotiť skutočné dopady cielej informačnej kampane.

Financovanie komunikačných aktivít bude realizované z TP P SK. Prijímateľmi pomoci bude RO P SK a jednotlivé SO.

13. Implementácia synergii medzi fondmi EÚ, Plánom obnovy a odolnosti SR a inými finančnými nástrojmi podpory EÚ

Koordinácia a zabezpečenie synergických účinkov medzi fondmi Európskej únie (ďalej len „fondy EÚ“) na jednej strane a Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti na strane druhej, ako aj ostatnými nástrojmi podpory Európskej únie a Slovenskej republiky sa vykonáva na základe realizácie požiadaviek vyplývajúcich z nariadení Európskeho parlamentu a Rady EÚ.¹² Na národnej úrovni sú požiadavky na koordináciu a zabezpečenie synergických účinkov vykonávané v súlade so zákonom č. 121/2022 Z. z. o príspevkoch z fondov EÚ, zákonom č. 368/2021 Z. z. o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákonom č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Cieľom koordinácie a zabezpečenia synergických účinkov je maximalizácia prínosu investícií zrealizovaných prostredníctvom fondov EÚ, vzájomného prepojenia intervencií a ich kombinovaním s inými nástrojmi a mechanizmami podpory EÚ a SR doplnkovým spôsobom a odstraňovanie duplicít vo financovaní operácií.

Koordinácia a zabezpečenie synergických účinkov sa na národnej úrovni realizuje prostredníctvom Programu Slovensko v rámci Partnerskej dohody SR 2021 – 2027 pre fondy EÚ, ako aj jednotlivých operačných programov v rámci Partnerskej dohody SR 2014 – 2020 pre EŠIF a prostredníctvom Plánu obnovy a odolnosti SR a iných finančných nástrojov EÚ.

Koordináciu synergii vykonáva na úrovni Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja

¹² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a všeobecného nariadenia

a informatizácie SR CKO v spolupráci s ÚV SR ako Národnou implementačnou a koordinačnou autoritou (NIKA).¹³ CKO a NIKA spoločne vytvorili mechanizmus pre koordináciu a zabezpečenie synergických účinkov medzi fondmi EÚ, EŠIF, Plánom obnovy a odolnosti SR a ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR. Základom tohto mechanizmu je vypracovanie synergetickej tabuľky, v ktorej sú zadefinované synergie, komplementarity, ako aj potenciálne duplicity medzi plánovanými opatreniami v rámci Partnerskej dohody/Programu Slovensko a opatreniami Plánu obnovy a odolnosti SR. **Synergie, komplementarity a deliace línie sú spracované pre päť tematických oblastí verejných politík:**

1. zelená ekonomika;
2. vzdelávanie; veda,
3. výskum a inovácie;
4. zdravie a
5. efektívna verejná správa vrátane digitalizácie.

CKO v spolupráci s NIKA priebežne aktualizuje štruktúru tabuľky tak, aby odrážala podrobnejšiu úroveň reforiem a investícií na úrovni aktivít Plánu obnovy a odolnosti SR a Programu Slovensko. Zároveň spolupracujú s RO Programu Slovensko a vykonávateľmi Plánu obnovy a odolnosti SR s cieľom identifikovať synergie až na úroveň opatrení a aktivít v rámci ich kľúčovej oblasti.

Riadiaci výbor pre koordináciu a zabezpečenie synergických účinkov

Dôležitou súčasťou koordinačného mechanizmu je **Riadiaci výbor pre koordináciu a zabezpečenie synergických účinkov medzi fondmi Európskej únie, európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi, Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti a ostatnými nástrojmi podpory Európskej únie a Slovenskej republiky.** Riadiaci výbor je zriadený na úrovni MIRRI SR v súčinnosti a so súhlasom ÚV SR tak, aby boli naplnené požiadavky Partnerskej dohody SR na roky 2021 – 2027 a Plánu obnovy a odolnosti SR. Činnosť, členovia, zloženie a proces posudzovania synergií a komplementarití je zadefinovaný v štatúte Riadiaceho výboru.

Synergie a komplementarity sa posudzujú pred vyhlásením výzvy/vyzvania v rámci financovania prostredníctvom Programu Slovensko a Plánu obnovy a odolnosti SR, pričom je nevyhnutné, aby RO/vykonávatelia POO špecifikovali synergické efekty v samotnej výzve. RO/vykonávatelia POO predložia každú výzvu pred jej vyhlásením sekretariátu Riadiaceho výboru, ktorý vypracuje spoločné stanovisko týkajúce sa posúdenia synergických a komplementárnych aspektov každej výzvy. **Posúdenie bude vychádzať z porovnávacjej matice** pre opatrenia Programu Slovensko a Plánu obnovy a odolnosti SR, ktorá bude priebežne aktualizovaná koordinátormi MIRRI SR/CKO, NIKA a RO. **Spoločné stanovisko** bude zaslané príslušným implementačným orgánom v rámci Programu Slovensko a Plánu obnovy a odolnosti SR.

Časový aspekt synergií a komplementarití bude zabezpečený povinnosťou RO a vykonávateľov POO predkladať **indikatívny plán výziev**, ktorý bude obsahovať zoznam plánovaných a vyhlásených výziev. Tento bude slúžiť tiež ako podklad pri posudzovaní synergických a komplementárnych účinkov pri vypracovaní stanoviska/substanoviska k posudzovanej výzve/vyzvaníu.

Medzirezortná koordinačná platforma

Koordinačný mechanizmus synergií tvorí aj medzirezortná koordinačná platforma, ktorá zahŕňa 5 pracovných skupín – 5 komponentov Plánu obnovy a odolnosti SR a 5 politických cieľov kohéznej politiky. Tieto pracovné skupiny v rámci jednotlivých ministerstiev, ako aj na medzirezortnej úrovni, zabezpečia definovanie a vyjasnenie presných deliacich línií medzi fondmi EÚ, Plánom obnovy a odolnosti SR a ostatnými finančnými nástrojmi. **Pracovné skupiny sú poradným orgánom Riadiaceho výboru** a ich úlohou je zároveň participatívna tvorba základného obsahu výziev, zohľadňujúca synergie s Plánom obnovy a odolnosti SR a priamo riadenými programami. Uvedené **pracovné skupiny** sú kreované **na princípe partnerstva** (zástupcovia podnikateľskej obce, akademickej obce, územnej

¹³ § 5 zákona č. 121/2022 Z. z. o príspevkoch z fondov EÚ

samosprávy a tretieho sektora) a ich zasadnutia budú organizované podľa potreby aj počas obdobia implementácie. **Koordináciu pracovných skupín zabezpečuje MIRRI SR/CKO v spolupráci s NIKA.**

Nastavený mechanizmus uplatňovania synergií a komplementarít uvedený vyššie bude využívať MIRRI SR/CKO obdobným spôsobom aj v prípade projektov, ktoré SR bude realizovať v rámci iných programov EÚ, a to najmä Horizont Európa („Horizon Europe“), Nástroj na prepájanie Európy („Connecting Europe Facility – CEF“), program LIFE, InvestEU, programy Interreg, , AMIF, DEP, CLLD, EPFRV, Leader a ALMA, ako aj makroregionálnych stratégií (napr. Dunajská stratégia) rovnako podporujúcich významné investície v rôznych oblastiach, ktoré budú komplementárne vo vzťahu k intervenciám Plánu obnovy a odolnosti SR ako aj Partnerskej dohode SR.

Mechanizmus uplatňovania synergií a komplementarít, postupy, úlohy a zapojenie RO a SO do tejto problematiky bude predmetom samostatného dokumentu.

14. Výmena skúseností medzi subjektmi, implementujúcimi fondy EÚ

V zmysle programového vyhlásenia vlády má byť zabezpečené vytvorenie tzv. Urgent Case Alarm, ktoré umožní zdieľať informáciu o zistených kritických prípadoch nesprávnych postupov implementačných orgánov alebo prijímateľov a bude reagovať plošne a horizontálne v rámci celej implementácie EÚ fondov s cieľom predchádzať systémovým nezrovnalostiam.

RO pre Program Slovensko bude organizovať pravidelné stretnutia so SO a ďalšími subjektmi, zapojenými do implementácie fondov EÚ, na ktorých bude diskutovaný pokrok v implementácii fondov EÚ, identifikované problematické oblasti (napr. opakujúce sa, alebo závažné nedostatky prijímateľov a SO, nedostatky zistené auditmi a kontrolami a pod.), nové skutočnosti súvisiace s fondmi EÚ (zmeny zákonov, nariadení, pravidiel).

Súčasne bude v rámci uzatvorených zmlúv medzi RO a SO definovaná potreba pravidelných stretnutí aj s prijímateľmi s cieľom vyhnúť sa problémom pri implementácii.

15. Monitorovanie rizík spojených s implementáciou PO 2021-2027

Riziká predstavujú neistoty, ktoré môžu obmedziť realizáciu aktivity plánovanej v tejto Cestovnej mape. V súvislosti s implementáciou PO 2021-2027 je možné identifikovať nasledovné riziká:

- neskorá implementácia a zavedenie navrhovaných riešení v Cestovnej mape do praxe – v prípade oneskorenia zavádzania opatrení dôjde k časovému sklzu, čoho dôsledkom budú problémy s implementáciou Programu Slovensko a následne aj s čerpaním finančných prostriedkov;
- slabá/neefektívna komunikácia s implementačnými štruktúrami a partnermi zapojenými do prípravy a implementácie PO 2021-2027 – nedostatky v komunikácii a spolupráci s RO/SO sa negatívne prejavujú na riadení implementácie Programu Slovensko;
- neprepojenie navrhovaných opatrení Cestovnej mapy na reálne potreby zainteresovaných subjektov - analýza by mala vychádzať z reálnych potrieb subjektov zapojených do implementácie PO 2021-2027, v opačnom prípade nebude implementácia Cestovnej mapy efektívna, resp. účinná;
- nedostatočné nastavenie demarkačných línií medzi Programom Slovensko a Plánom obnovy a odolnosti SR môže spôsobiť vážne ťažkosti v implementácii oboch programov;
- iné, v súčasnej dobe nepredvídateľné riziká – tieto môžu mať napr. formu rizík spojených s pretrvávajúcim pandemickej situácie, ako je tomu v súčasnom období s COVID-19, resp. bezpečnostné riziká súvisiace s vojenskými operáciami.

Pre úspešné implementovanie Cestovnej mapy budovania AK pre 2020+ je nevyhnutné zabezpečiť centrálné monitorovanie implementácie jednotlivých opatrení. Činnosť pri monitorovaní sa zameria na nasledovné oblasti:

- riadenie a monitorovanie implementácie konkrétnych opatrení v pravidelných intervaloch (min. polročných);
- monitorovanie preddefinovaných merateľných ukazovateľov;
- prijímanie odporúčaní na prijatie nových opatrení vyplývajúcich z identifikovaných slabých miest implementácie fondov EÚ v PO 2021-2027.

Zodpovednosť za riadenie a monitorovanie opatrení zameraných na budovanie a podporu administratívnych a ďalších kapacít bude v gescii MIRRI SR. Zodpovednosť za implementáciu jednotlivých opatrení je definovaná v rámci každého opatrenia samostatne, pričom každý z uvedených subjektov bude spolupracovať a poskytovať súčinnosť.

Pre zabezpečenie úspešnej implementácie navrhovaných opatrení a efektívnej komunikácie medzi všetkými aktérmi sa zriadi Komisia pod Monitorovacím výborom pre Program Slovensko. Komisia bude schopná iniciovať a koordinovať implementáciu opatrení, ako aj monitorovať ich naplnenie opatrení a cieľov. Členmi Komisie budú okrem zástupcov RO pre Program Slovensko, CKO aj vybraní zástupcovia subjektov zodpovedných za implementáciu (SO), resp. ostatných subjektov zapojených do kontroly a auditu fondov EÚ a zástupcovia partnerov.